

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Nadragulya.

Budapest, április 22.

(v.) Száz ellenzéki szónak is egy a vége: „*velünk az ország, velünk a nemzet*“. Ezt a mondást odavágják keményen, önérzetesen, kategórikus nyomatékkal, mint olyamit, ami eldöntött dolog s amiben kételkedni bűn, vagy legalább is számárság. Az ország ő velük van, a nemzet őket támogatja, tehát lódlujon a kormány a pokolba, a többség pedig lódlujon a kormány után. Ennyi az ő egész okoskodásuk. Igazuk is van. A forradalom nem azért forradalom, hogy argumentáljon, hanem azért, hogy verkedjék. Hiszen épp ma fejtette ki Bakonyi Samu, hogy politikát csinálni a szenvedélyek fellobbantása nélkül nem is lehet, lévén a politika „*honszeretet művészet*“. E meghatározás szerint az csinálná a legjobb politikát, aki a legmesszibbre tud elmenni a szertelenségben; s tehát, aki honszerelmének szenvedélyében nekimegy fejével a falnak, azt kell mátlól fogva az állambölcsesség mesteréül tekinteni. Ezt tanítják legalább az obstrukció igazhítt apostolai. Tudunk mi valakit, aki a politikáról sokkal hüvösebb meghatározást hagyott eszmekincsei közt örökül a világnak. Ez a valaki a politikát „*az exigenciák tudományának*“ nevezte, tehát ridég számitásnak, mely gondos pedantériával latoígatja a viszonyokat s nem a szenvedély szárnyain, hanem a józan ész következtetéseinek létráján emelkedik a magasba. Hajlandó-e az igazhítt függetlenségi párt ezt a valakit eretnekké bélyegezni? Ez a valaki: — *Kossuth Lajos volt.*

Am visszatérve a nadragulyára, amit a közvéleménynek naponta beadnak, nézzük hát, mi támogatja azt az állításukat, hogy az ország és a nemzet ő velük van. Győzedelmes mosolylyal felelik e kérdésre, hogy napnál világosabban bizonyítják ezt a *petíciók* és a *küldöttségek*. Igen könnyű szerrel vethetnek ez ellen, hogy a nyomtatott felirati blan-

kettákkal megrohant s a dobszóval népgyűlésekre toborzott tömeg mely okból tekintendő a nemzeti akarat illetékeesebb tolmácsának, mint az országgyűlési választásoknál az urnához seregettel szavazó-közönség. De nem feleszegetjük ezt, hanem elfogadjuk a vitát az ellenzéktől idekinált téren is.

Hát vegyük a petíciókat. Mennyi aláírás van a képviselőházhoz küldött összes kérvényekben? Ha sok, hát 150 ezer körül. De ne legyünk smucigok, adjunk hozzá még annyit, hiszen jöhet még ezentul is petíció ugyanannyi, mint eddig. Van tehát 300 ezer aláírás, — nota bene nem ellenőrzött, talán részben gyártott, másrésben pedig a szóbanforgó kérdésnek kissé egyoldalú megvilágítása révén elnyert aláírás. A népszámlálás adatai szerint a magyar nemzet ma kerek számban 20 millió lélekből áll. Zokon ne essék az igazhíttnek az a mi alázatos kérdésünk, vajjon mi jogcimen, mely mandátum alapján és mekkora valószínűséggel szerepel *ama háromszázezer aláíró a husz millió lelket számláló magyar nemzet gyanánt?* S ne essék zokon az a másik kérdésünk sem, hogy vajjon, ha már áll a *pars pro toto* módszere, mért kell *ama háromszázezer* ellenőrizhetetlen aláírást inkább tekintenünk a nemzeti akarat hü kifejezésének, mint annak az országgyűlésnek a többségét, amely *ketilencszázötvenezzer* gondosan összeírt és személyazonossága tekintetében szigorúan ellenőrzött szavazópolgár választott? Ennyit a petíciókról.

Nézzük már most a *küldöttségeket*. Hány közönségből járt itt kérvényhozó deputáció? Alig ötvenből. „*De hiszen jön még küldöttség ezentul is.*“ Jó; adjunk hát hozzá még ötvenet. Adjunk hozzá még százat, még ötszázat. Eh, legyünk itt is gavallérok: adjunk hozzá még kilencszázötvenet, hadd legyen meg a kerek ezer. És tegyük fel, hogy ezen ezer közönségnek minden egyes lakosa helyetteselte a küldöttség menesztését, hogy egyetlen-

egyikben sem akadt egy fiatal sem, aki más véleményen lett volna. S már most nézzük, hány közönség van Magyarországon? Van kerek ötszázegyen *tizenkétezer*. Kegyeskedjenek az igazhíttnek nekünk megmondani, mért nyom az a gavallérságunk révén ezerre kibővített *ötven közönség* az igazság latjában többet ama *tizenegyezer közönségnél*, amely nem menesztett küldöttséget?

De ezt se firtatjuk tovább. Legyen ugy, hogy ne a husz millió legyen a nemzet, hanem a háromszázezer. S legyen ugy, hogy az az ötven közönség az ország, nem pedig a tizenkétezer. Elfogadjuk mi a vitát ezen a platformon is. És feleletet kérünk arra a kérdésünkre, hogy amit küldöttségek és kérvények politikai szükséglet gyanánt hangoztatnak, kell-e azt a nemzeti akarat oly illetékes megnyilatkozásául elfogadnunk, amelynek parancsával szemben a parlament feltétlen engedelmességgel tartozik? Feleljen a függetlenségi párt egész határozottan: *igen-e, vagy nem?* Ha nem, akkor nincs miről tovább diskurálni. Akkor az eddig itt járt deputációk s az eddig beküldött kérvények nem kötelezik a parlamentet semmire s akkor az ellenzék semmi jogcimen nem intézhet hadjáratot a parlamentárizmus leglényegesebb alapelve: a többségi uralom ellen. Ha pedig igenis felelőrnél tartozik a parlament a küldöttségekben és kérvényekben jelentkező tömegmozgalomnak, no hát akkor van szerencsénk a következők előterjesztésén:

Ha akadna valamely még forradalmibb pártszervezet, jótüdejű *Überszoltánokkal* az élén, mely elvesse a zoltánok taktikáját, országos agitációt indítana a hadsereg eltörlése mellett, az adók megszüntetése mellett s a földbírtok ingyenes felosztása mellett: vajjon mit gondol a tisztelt ellenzék, hány küldöttséget és hány aláírást lehetne e még népserűbb törekvések számára összetörzani? Nem akarok tulozni, de szavatosságot mer-

TÁRCA

Későn.

Mint padkán ülő vén anyóka,
Elem világom, — ó mióta!
Törődve, sebtől meggyötörve,
Hajh! rég nem úsztam éltető gyönyörbe!

Körültem megfagyott virágok
S én hervadt szirmaikba vágok,
Nem fáj nekik, ninesen mi fájjon,
Még egyszer csak a vér szívükbe szálljon!

Ég rajtuk még a nap világa?
Lesz-e még a szívemnek vágya?
Jesz-e még vissza, ifju lélek?
O balga agyastyán, mit is beszélek?

Nem éled már e zordon elme,
Nem nékem szól a lány szerelme;
Az illat, mi hajából árad,
Míg hozzám ér, fakó párára fárad.

Ha ígér csókot szűzi ajka,
A véretem lábza so hajtja,
Az jut eszembe csak, hogy régen
Ezer boldogság várt egy lány ölében.

Szeress! Nagyon már ugy se fájhat,
Sebet a nyil hisz ugy se vájhat,

Szeress! a lelkem ugy se bírja,
Szeress! szerelmed visz talán a sírba.

Bródy Miksa.

Ököl a zsebben.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: *Csizmadia Sándor.*

Az egyik kisebb vasuti állomáson valami tizenöt munkásember eihelődött be nagy huzavonával a kocsiba. Hátukon keshedt zsidósúkokban, zsirosoppokkal borított piszkos vászonzacskókban nehézságu batyukat hoztak. Szombat este volt. Bizonyosan mezei munkából jöttek valamelyik közeli pusztáról. Nagy sietséggel hajgálták vagy tömködtek batyukaikat a poleokon még üresen levő helyekre, azután maguk is fáradtan helyezkedtek el a padokon. Ki-ki elővette rövidszáru, létől kivert, moecosk oldalú cseréppipáját és rágyújtott. A kocsii levegője lassan-lassan kiszivárgott a szelelőkön a szabadba s bent nem maradt egyéb, mint a nehéz, lustán ide-oda kóválygó pipafüst, mely az javatatlannak kiálhatatlan bűz, a földmives embernek isteni gyönyörűség.

Néhány pillanástig esend lett, csak a rohanó gőzös egyhangú zakatolása és csattogása hallatszott. Az utasok elmerültek az ujonnanjötték vizsgálatába.

Egytől-e egy sovány, fakó emberek voltak azok. Ugy tüntek föl a többi után mellett, mintha valami idegen világból csöppentek volna hirtelen oda. Arcuk és ruházatuk egyaránt tanui voltak annak az elkecseregett küzdelemnek, melyet

a szigorú élettel napról-napra vívtak. Nagy szürke, a reszelős tarajtól vörösrre koptatott eszmákat viseltek. Némelyikének olyan bő szára volt, hogy lakót is fogadhatott volna bele. Vékony, esontos lábszára csak úgy lityeglett-lityeggett a bőre szabott csizmaszárbán. Egész ruházatuk olyan szürke volt, mint az országút pora. És maguknak az embereknek is földszaguk volt.

Vagy nagyon meg voltak elégedve a világ folyásával, vagy ha már, beletörődtek sorsukba, hallgatagon, nagy füstököt eregetve szipáskoltak. Néha-néha előkerült egy-egy üveg a zacskókból, vagy a csizmaszárból s jót húzott belőle az atyafi. Szegény embernek nagy hasznára van a pálinka. Megerősödik, felrüssül tőle; az éhséget is jobban bírja és étvágyat is csinál. Káros hatásáról a földmivesembert a világ valamennyi doktora és tudósa sem tudná meggyőzni.

Lassankint megeregt a beszéd is. Az időjárásról és a munkaviszonyokról beszélgettek. Munkásembernek ez a kettő az örök témája. Az időjárás mindig változik, mindig lenet róla újat mondani. Kapcsolatba lehet hozni a természéssel, meg lehet állapítani például, hogy az eső mikor hasznos, mikor káros. A munkaviszonyok meg mindig rosszabbak, hát érdemesik a megbeszélésre. Ez már csak azért is halás úma, mert a világ rosszságait szapulva, az embernek igen jól visszaemlékezni arra az időre, mikor még jobb sor volt.

Az egyik padvégen egy nyulánk, ember-számot tevő síheder feszengett. Egy percig se tudott nyugodtan maradni, folyton izgett-mozgott, mintha valami nagy dologra készülne, melyre azonban nehezen tudja magát elhatározni. Annyi bizonyos, hogy nagyon mérges volt, mert még a pipa se esett neki jól. Lepsí kalapját hátra

nék vállalni ötezer küldöttségért és öt millió aláírást. Mert katonát *egyáltalán* nem adni még népszerűbb dolog, mint az ujoncjutalék emelését megtagadni. Az adózást *eltörölni* pedig még népszerűbb dolog. S a legnépszerűbb kétség-telenül a földosztogatás lenne. Hát hajlandó lenne-e az ellenzék az ily tartalma küldöttség- és kérvényözön láttára az országgyűlést a benne foglalt nemzeti parancs feltétlen végrehajtására kötelezni? Ha igen, akkor ez az ellenzéki felfogás egyenesen ráuszítja az anarkista étvágyakat a fennálló jogrendekre s akkor a mostani obstrukció jogcíme valószínűleg nőgátja a demagógiát, hogy csak szervezze meg forradalmát, mert a parlamentnek nem lesz sem joga, sem hatalma az állami és társadalmi organizáció megvédésére. Am mi szívesen tesszük fel az ellenzék, hogy ilyen végzetes küldöttség- és kérvényözön láttára a józan ész védelmi állásába fog helyezkedni a romboló örülettel szemben. *Hát ugyanazt cselekszi most a többség is: nem észreli rá a parlamentárizmust a demagóg forradalom lejtőjére.* Szívesen beismerjük, hogy az ujoncjutalék emelése mellett sem kérvény, sem küldöttség nem jelentkezett. *A vér-s pénzadó fokozását még soha sem kérelmezték alulról.* De nem mindig rossz politika az, amit alulról nem kérelmeznek. S nem mindig jó politika az, amit alulról kérelmeznek. Az országgyűlés pedig arra való, hogy a néplömegek pillanatnyi szeszélyeitől függetlenül s a magasabbrendű és bonyolultabb államérdekek szorgos mérlegelésével elégítse ki a nemzet létfeltételeiből eredő szükségleteket. A népképviselői rendszernek nem a fejedelmi abszolútizmus az egyetlen veszedelme. *Éppoly veszedelmes rá nézve a plebiszcitárius törekvés is.* Mind a kettő megőrli és megöli az alkotmányos szabadságot. A plebiszcitum rendszerint a zsarnokságba fullad bele.

Ezt adjuk feleletül Bartha Miklósnak, aki tegnap a higgadt hazafiai megfontolás embezeit az ő szokott disztíngált modorával röviden *nadragyúdsoknak* nevezte.

Az indemnity-vita.

Budapest, április 22.

Bakonyi Samu, aki ma az interpellációkig szerencsésen kibeszélte az ülést, komolyan meg tudta lepni a miniszterelnököt. Azzal vágta

csapta a fejébe a fejébe és öklöl szemekkel tekintgetett körül, mintha bajivót keresne. Az egész ember nem volt több tizenyole évesnél. Az orra alatt alig látszott még egy-két szál valami, mely azonban vastagon ki volt kenve marhával. Semmi a világon ugyanis nem puhítja egy a bajuszt, mint a marhával. A mi embe-
rünkön azonban egyelőre még nem a puhítás, hanem az összefogás szerepét töltötte be. Így hát a néhány szál szőr két papucszeget formálva ékeskedett a fiatal ember szájszöglete fölött.

Emberünk rettenetes haragú kedvében volt és úgy látszott, azon tünkedett, kitorjón-e vagy ne. Végre is nem bírta magával, egyik öklével a térdére csapott és étkelen nagy káromkodásban tört ki. Nem szidott senkit, csak úgy káromkodott a maga jóakaratóból. A nagy káromkodásra valamennyi utas ijedten kapta föl a fejét és kíváncsian nézett a hang irányába, majd esudálkozva egymásra sandítottak, mintha azt mondták volna: — Hát ezt vajjon mi lelte?

A síheder pedig esudálatos bátorsággal, hetykén tekintgetett körül. Szemből kisugárzott az elszánt felelet:

— Igen, én mertem ilyet kiáltani!
Mód nélkül vultam rá, hogy az egész koesi figyelmét magára tudta vonni. Hirtelen fölállt, kifeszítette a melét s mind a két karján felgyűrte az ingujjat, mintha vontatórudat készítené a lábánál, vagy valakit megakarna verni. Az egyik munkánknak előrenyújtott lábát nagy erővel rugta be a pad alá.

A bántalmazott nem szöltegy árva szót sem, igyekezett jobban összehuzódni, hogy ne legyen láb alatt. Különböző olyan igénytelen kis ember volt, aki nem szokott sok vizet zavarni. Papucs alatt nyugodt ember lehetett, mert a bajusza mindig a szájába lögött. Bizonyos, hogy most is szívesebben maradt volna a mezőn, mintsem hogy hazamenjen a feleségéhez. Nem ártott ő soha senkinek, de azért benne mindenki megbottolt.

ugyanis, hogy tiszteletlen a parlamenttel szemben, mert a vita hatodik napján még mindig nem beszélt s a sajtorra hagyja, hogy az tájékoztassa a nemzetet.

Szél Kálmán mosolyogva szölt közbe:

— No, ezt a vádat *én* igazán nem hallottam!

S ez igaz is. Fejére olvasták már a miniszterelnöknek, hogy mindig beszél, hogy egyetlen kérdést sem hagy válasz nélkül, hogy a legjelentéktelenebb vádat sem *h*udja szó nélkül el-törni, hogy az egész Házban ő a legjobb obstrukáló — mindezt fejére olvasták már a miniszterelnöknek. De hogy a hallgatásért vádolják és tiszteletlenségnek vessenek szemére, erre máig kellett válnia. De a vád legalább is komikus. Mondjanak egyetlen embert széles Magyarországon, akit még tájékoztatni kellene, hogy mi a Szél Kálmán álláspontja. Olyan ember nincs. Már pedig az igazán csak az obstrukciót támogatása volna, ha Szél Kálmán már most, újabb szükség és alkalom nélkül, beszélne s ha csak két óra is, fölmentene a vitarendező urakat, hogy szónokról kelljen gondoskodniuk. Majd beszélni fog Szél Kálmán, mihelyt a politikai szükség úgy hozza magával s akkor meg fogja mondani, hogy mit gondol a függetlenségi párt erőszakos magatartásáról. Addig már csak túrtöztötte magát az obstrukció.

Egyébként Bakonyi Samu hosszan védte az obstrukció jogosságát s annyiban mindenesetre magasan fölötte állott a zoltánoknak, hogy volt mondanivalója s azt elég érdekesen tudta csoportosítani.

Az ülés végén két interpelláció volt. Báró Kaas Ivor és Szüllő Géza interpellált. Érdekesebb az utóbbi volt. Szüllő Géza nagyon higgadtan és nobilesan vetette fel a kegyuri jogok gyakorlásának kérdését s amennyiben azt előzta, hogy ezentul a katolikus lelkészek választásában csakis a katolikus, vagy legalább csakis a keresztény választók gyakorolhassák jogaikat, ez kétségtelenül diskvalifikálható kérdés, bár azt hisszük, hogy ez is inkább a katolikus autonómia keretében található megoldás. Minthogy azonban a kérdésnek e pillanatban való fölvetése, már akár az interpelláló szándékából, akár nem, azt a látszatot keltheti, mintha az óbudai plébános-választás ellen beadott fölebbezés eldöntésének akarna prejudikálni, meg kell jegyeznünk, hogy eddig soha senki sem kontesztálta azt a jogszokást, melynek alapján a választásban felekezeti különbség nélkül mindazok részt vettek, akiknek erre való jogosultságát még a jelöltek is minden-

kor elismerték. Hogy az interpelláció éle csakugyan az óbudai plébános-választás ellen volt irányítva, az kiderült abból is, hogy több közbeszólás egyenesen Vészi Józsefet aposztrofálta, mint aki az óbudai új plébános megválasztása érdekében agítált. *Vészi József* aztán személyes kérdésben kijelentette, hogy a megválasztott plébános érdekében csakugyan agítált, de ez nemcsak joga, hanem kötelessége is volt, mert az óbudai katolikus hívők egyhangulag felszólították befolyásának latbavetésére, nehogy az ő kifejezett óhajuk ellenére olyan plébánost oktroáljanak a kerületre, aki ott senkinek se kell. A kerület katolikus választóinak kívánságát respektálta tehát, mikor agítált s nem engedte, hogy Polónyi Géza községi pártjának jelöltjét erőszakolják a kerületre.

Polónyi Géza ugyancsak személyes kérdésben próbált védekezni, még pedig, ismert szokása szerint, támadva, de *Vészi József* általános derűség közben mutatta ki, hogy Polónyi csak az ő jelöltjének eljütésén bánkodik s ezért kifogásolja most az eddig sohasem kontesztált jogszokást. S ezzel a derűtséggel a t. Házban egyelőre befejeződött az ügy.

A képviselőház ülése április 22-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Szél Kálmán minisztere-nök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin.

Hegedűs Loránt: Beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az állami tisztviselők, állásuk és szolgálati illetményeinek szabályozására vonatkozólag.

A jelentést annak idején napirendre tűzik.

(Napirend vita.)

Elnök: Jelenli. hogy öt interpelláció van bejegyezve az interpellációs-könyvbe, melyek közül három már régebben, kettő pedig ma jegyeztetett be. Miután az előbbiekre vonatkozólag az interpelláló képviselők nem jelentették be, hogy interpellációkat ma szándékoznak elmondani, elengedőnek találán, ha a Ház rendes időben, két órakor térne rá az interpellációkra.

Kubik Béla: Biztos tudomása szerint Visontai Soma ma szándékozik megártani egy régebben bejegyzett sürgős interpellációját. Kéri, hogy egy órakor térjenek át az interpellációkra.

Elnök: Visontai Soma telefon utján kért meg engem, hogy interpellációját fel ne olvassam. (Derültésem jobbfelől.) Bár telefon utján előterjesztett kérelmét figyelembe nem vehetem, (Helyeslés.) mégis hivatkozom rá, mint annak indokolására hogy Visontai képviselő ur ma interpellálni nem szándékozik.

A Ház az elnök javaslatát fogadta el.

(Az indemnity.)

Bakonyi Samu a parlament elleni tiszteletlenségnek nevezi a miniszterelnök azon eljárását, hogy

— Hát bolond vagyok én? — kiáltott a rugdalódozó. — Nem ott dolgoztam-e, ahol a többi? Egész héten, egész esztendőn át úgy járok, mint a tengerész számár, aztán mi haszna? Akárhog megfordultam, megfelelték én magamért! Nem mondták még én rám, hogy a dologban utolsó ember vagyok! Van azért becsületem? Annyi se, mint a kutyának! De nem jó vége lesz még ennek!...

Nekitüzesedett arccal nézett körül. Figyelt, hogy vajjon van-e hatása a beszédének a hallgatóságra.

Azok csak néztek szemre-fejre. Magukban azon tanakodtak, hogy mi az ördögért akar ez még az előfába is belekötni.

Az meg látva, hogy nem akarják megérteni, még dühösebben kezdett kiabálni, most már egyes-nesen cimborárhoz fordulva:

— Kendtek is ott voltak, ugy-e? Velem együtt vonkodtát a gatz, de mikor rá került a sor, beragadt a szájuk. Hát minek van az embernek nyelve, ha nem azért, hogy akkor beszéljen, mikor itt az ideje! Várom, várom, hogy majd csak föltájták a szájukat. Hát senki semmit. Ott állnak, mint az ágrólszakadtak, mint a kéregetők. Megvénltek, még se érett meg az eszük.

— De hát mi a bajod, Miska? — kockáztatta meg a szót az egyik munkás.

Miska pedig, örvendő magában, hogy végre akad valaki, akivel összeakaszthat, még jobban nekidüllesztette a melét.

— Hogy mi az én bajom?!... Kendnek hát nem is bajjal kednek jó rendjén van a szénája. Van háza, szőlője. Mit törődik a másikkal, kinek abból kell megélni, amit a két kezével keres?! Minek is jár kend a más tarlájára dolgozni? Talán még sajnálja is kend a szegény földesurát, kinek nincsen több huszezer hold földjénél. Irassa kend rá a házat, szőlőjét; vesse kend le az ingét, húzza kend le a eszmáját, aján-dékozza kend oda mind a szegény földesurnak.

Onmagával szörnyen megelégedve ült le helyére. Bizonyos volt benne, hogy most megértették, és magában örült, hogy megmondta nekik, ami a lelkét nyomta. Igazában véve roppant módon esudálta magát nagy bátorsággal, mert nem gyerekjáték annyi emberrel kikötni.

A cimborák azonban egy szót se értettek az egész prédikációból. Valóságilag furdalta őket a kíváncsiság megtudni, hogy miről is beszélt a Miska olyan nagy haraggal. Egyenesen megkérdezni azonban egyik sem merte, mert azt gondolták, hogy annak rossz vége lehetne. Egyikük tehát nagyravaszon s szörnyű komolyan szölt:

— Igaza is van a Miskának. Szólni kellett volna. Hát hiszen nincs beragadva az ember szája; azért van a nyelvünk, hogy mikor ideje van, beszéljünk.

A pártfogáson Miska újra nekibuzdult s ülőhelyéből előrehajolva, kinyújtott kézzel folytatta: Persze hogy igazam van! Egy hatos ugyan nem sok pénz, de hat hatos már ugy-e több? Ha az a hatos olyan kevés volna, miért húzta le a napszámbló a földesur? Hát neki sok, nekem meg kevés legyen! Minden napról egy hatost húzott le, hát most már nemcsak egy hatosról van szó. Számoljunk! Tizenötön vagyunk. Az tizenöt hatos, hat nap van egy héten, az már hatszor tizenöt hatos, vagyis kilenc forint.

Fontoskodva nézett körül, hogy lássa, bámulnak-e a számolási tudományán. Majd megint haragra lobbantva tört ki.

— Ennyi pénzt ott lehet-e hagyni?! Milliomosok vagyunk mi, vagy gyáva férgek, hogy még a magunkéért sem merünk sikra szállni?! Egyik olyan mamlasz, mint a másik. Jól mondták: a számár hiába öregszik, csak számár marad.

— De hát te is ott voltál ám a fizetésen, Miska! Á te szád is beragadt ám, Miska! Hát te mért nem szöltél, Miska? — vágott közbe egy munkás.

Miska areát egyszerre elborította a pirosság.

mindéig nem nyilatkozott. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Száll Kálmán miniszterelnök: Ezt a kifogást most hallom először.

Bakonyi Samu: Eddig nem volt rá ok. A függetlenségi párt kompromittálna magát, ha engedne. Lehetetlen, hogy a magyar ellenzék állhatatos harca befojtsa ne gyakoroljon a dinasztára. Az országunk egy óhajása van az ellenzékkel. A szabadelvű párt is szeretné, ha visszavonák a javaslatot, csak báró Fejérváry és Münnich Aurél vannak meggyőződve az üncjölőlelésről szükségességéről. Gyakran megtörtént már, hogy a többség meghajolt a nemzet akaratára előt.

A többség lemondott követeléseiről, mikor a bírói kinevezésekről volt szó. megmástította a 14. szakaszt s a bünyvdi eljárás 16. §-át s hiába akarta Szapary keresztülvinni a közigazgatás reformját, nem lett belőle semmi. Száll legalább is következetlen a múltjához, mikor elítélte egy oly háromdot, melynek gyümölcseit annak idején élvezte.

Száll Kálmán miniszterelnök: Nincs ebben semmi igazság!

Bakonyi Samu: Avagy elítélte az obstrukciót akkor, midőn segítségével a kormányra jutott? Egy szóval sem itélte el. Téved a miniszterelnök, ha azt hiszi, hogy a szélsőbal nem háborodott fel már tavaly, midőn az üncjölőlelés letelelésének szükségességét hangoztatták. A párt tagjai már akkor kijelentették, hogy a javaslat ellen a legmesszebbmenő harcot fogják folytatni.

Báró Fejérváry Géza: Nem ijed meg senki sem attól.

Bakonyi Samu tudja, hogy a honvédelmi miniszter bátor ember, de legyen meggyőződve hogy a függetlenségi párt részéről sem jog gyavaságot tapasztal. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nem szabad itt engedelményekről beszélni, mert már ez is arapirító szögyen. Nem meghódított nemzet a magyar, hogy engedményekért kunyoráljon. Beszél a kéteves szolgálatról, melyet elfogad ugyan, de csak a létszámemelés nékiül.

A kormányparti sajtóban folyton a függetlenségi párt elítélését olvassuk; mindennek elmondják ezt a pártot, még nihilistáknak is. Hát a nemzeti jogok követelése nihilizmust jelent?

Báró Kaas Ivor: Hát az ex-lex nem nihilizmus? **Száll Kálmán** miniszterelnök: Azé a felelősség, aki azt esz-nálja.

Bakonyi Samu: Az abszolutizmussal fenyegetőznek? De hol van az ember, ki ezt megmerné csinálni? A nemzet nagyon érthetően mutatta meg, hogy mi a válasza az új kísérletre. Nem tudna a hatalom bármilyen dologot ekövetni, mint az abszolutizmust. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Vészi József azt írja lapjában, hogy a függetlenségi párt s a néppárt között titkos paktum létezik. Ez ellen tiltakozik. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Vészi József: De van ám egy másik függetlenségi párt is!

Bakonyi Samu ezután a hadsereggel foglalkozik, melyek szelleme, nevelése rossz alapon nyugszik. Nem is csoda hogy az osztrák hadsereg gyengre.

Benedek János: A harcban gyáva, undok sörpédék! (Zaj.)

Elnök: A képviselő urat ezért a kifejezésért rendreutasítom.

Bakonyi Samu: Ilyen hadseregek a himnuszát Magyarországra átlopítani nem lehet, bármiképpen is próbálkoznak vele. A hadsereg vezetői nem törőd-

Az jutott eszébe, hogy ezek most itt mind azt gondolják, hogy féltében nem szót a napszámlevonás miatt.

Hogy ő félne? Nincs olyan ember a földön, még ha tédig érő szakálla lenne is, aki elől kitérne. A földesurnak is szólni akart, de már akkorra éppen elment. Utána meg csak nem szaladhat, mint a gyerek. Nem félne ő a földesurnál se. Pedig igaz, hogy annak olyan szép ruhája van, hogy kár lenne róla letépni.

De hát az mindegy, az a féltés, hogy attól se féljen az ember. És ő nem is fél, meg is mondta volna neki, csak el ne ment volna. De éppen akkor ment el...

A gyanúsításra úgy érezte magát, mint mikor a bában táncoközben meglógták. Szeretett volna becsukott ököllel jobbra-balra csapkodni, hogy az emberek hulljanak körülötte, mint ősz-lek a legyek.

— Hogy én nem szóltam! — kiáltotta. — Hát mindig én szólok? Hát azért hallgattak kendtek; várták, hogy majd én tegyem a tüzbe a kezemet mindnyájukért. Ott van az a jóboldon Miska, ugy-e? Hohó, csakhogy abból nem esznek kendtek. Most is szólni akartam, de ugy-e nem szóltam? Nem féltében ám, hanem csak azért, mert nem akartam. Mert akarni is kell ám. Mindnyájan gyávák, azt akarják, hogy más huzza ki őket a sárból... Nem huzom én. Nem leszek én senki boldondja. Ha mindenki olyan volna, mint én, akkor tudom, hogy jó világ lenne. Mert én mernék szólni akármilyen nagy urnak — ha akarnók! Csakhogy nem akarok ám. Azért se szólok... Nyuzzanak meg bennünket... Azért se szólok!...

A vonat megállt. A munkások sietve kapkodtak le batyuikat s egymást taszigálva tolongtak kifelé. Kivülről még behallatszott az elkecseregett, dühös kiabálás:

— Azért se szólok!... Nyuzzanak meg bennünket!... De én nem szólok... Azért se...

nek a terhekkel, melyeket a nemzetre rónak. Most is új fegyverekkel próbálkoznak.

Azzal véli beszédét, hogy a függetlenségi párt a törvényes álláspontját s a nemzeti jogok védelméért küzd. A javaslatot nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök az ülést tíz percere felfüggesztette.

Szűnet után

Benedek János szóba hozza rendreutasítását közbeszólása miatt. Elismeri, hogy közbeszólása nem volt parlamentárs. de hangsulyozza, hogy azt egy költeményből citálta. Távol áll tőle a szándék, hogy a hadsereget sérteni akarta volna.

Elnök: Tudomásul veszi Benedek mentségét s elismeri, hogy a rendreutasítás félreértés alapján történt. Ennél fogva a rendreutasítás meg nem történtnek tekintik.

A vitát holnapra halasztoták. A Ház ezután áttért az interpellációkra.

(Az óbudai plébános-választás.)

Szűllő Géza: Nem vezeti sem a felekezeti eljogulását, sem az a cél, hogy a felekezetek között a békét megzavarja, csak azt, hogy Magyarországon a jogosság érdekében a kegyuri jog megfelelően szabályozzassék. Mint konzervatív politikus igyekszik a jogot szigorúan megvédelmezni, a jogfolytonosságot minden körülmények között fenntartani. Tisztán csak azt a kérdést akarja tisztázni, vajjon van-e jogászidó vallású polgártársaink a katolikus plébános választásába befolyjni?

Mielőtt ezt tenné, röviden kijelenti, hogy a kegyuri jog tula donképen miben áll. Egy híres protestáns egyházjogásznak véleményére hivatkozva Hirschmura s felolvasta, hogy az hogy határozta meg a kegyuri jogot. A kegyuri jog nem világi jog, az egyházi jog keretében esik s így aki azt gyakorolni akarja, az egyházjogilag joggeljes legyen. Az egyházjogi jogképességek feltétele az, hogy az illető az egyháznak tagja legyen. Az egyháznak tagja pedig az által lesz, hogyha megkereszteltetik. Aki megkeresztelve nincs, tehát a pogány és zsidó, az egyházjogi jogosítvány szerzésére képtelen.

Magyarországon a kérdés csak 1867 óta vált aktuálissá. 1867-ben lettek a zsidók emancipálva és ekkor lett ez a kérdés tárgyává téve. Zsidó vallású polgártársaink, miután birtokosok a kegyuri jog, mint teher nyugodtak, azt mondták, hogy miután a kegyuri terhekben résztvesznek, a jogokban is részt akarnak venni. Az első ilyen eset volt a podbrágyi báró Popper zsidó család esete Trencsénmegyében, a második eset a torunai Schossberger zsidó család esete Pestmegyében, a harmadik a jánosi Engel pécsi birtokos zsidó család esete Baranyamegyében — az a borkeresztés.

Meszlényi Pál: Az csak a bort keresztelte! **Szűllő Géza:** Igen azután a Landau-család esete Zalamegyében. Volt több is...

Ugron Gábor: A hatvani Deutsch, a Schwartz!

Szűllő Géza: Igen, a hatvani Deutsch-család és nagyon sok zsidó birtokos család, de én csak a legpregnansabbakat akarom felemlíteni. Itt van a lovag Landau-család esete. Lovag Landau az Inkey-féle belizai urakalmat megvásárolván, mivel az ingatlanon kegyuri jog nyugvott, azt érvényesíteni akarta, mondván, hogy ha ő terhet visel, akkor egyuttal a jogokat is gyakorolja. Erre a közoktatásügyi miniszter, aki a legelőbb kegyuri jogot gyakorolja. 1872-ben leiratolt intézett Zalamegyében, melyben kimondta, hogy Mandel Mihálynak, mint Landau Horác megbízottja polgári és politikai jogok őt kétségen kívül megilletik, de nem az egyházi kegyurasággal egybekapcsolt jogok; mert habár az 1867. évi XVII. t. c. az izraelitákat a keresztényekkel minden polgári és politikai jogok gyakorlására egyaránt jogosítottak nyilvánította, mindazáltal, mint hogy a kegyuraság sem polgári, sem politikai, hanem egyházi jog, melyet csak keresztény gyakorolhat, folyamodó, tekintettel e keresztény egyház szervezetére s szabályaira, a lelkesítésvezetés igénybe nem veheti. Az egyes zsidó vallású földbirtokokkal szemben ezt az álláspontot mindenütt és minden esetben a vallás- és közoktatásügyi miniszter változatlanul fenntartotta. A zsidó vallású földbirtokosok ez ellen annyiban nem étek kifogással, mert a Rómában székelő ugynevezett congregatio inquisitionis sancti officii kimondta, hogy az esetben, amidőn zsidó-vallású a kegyurasággal járó birtoknak a tulajdonosa, ő ugyan mint zsidó nem bír azzal a joggal, hogy prezentálhasson, de joga van neki valamegy rokonát, vagy barátját, aki katolikus, felruházza azzal a megbízással, hogy helyette ez a kegyuri jogot gyakorolnassa. Ez a római szentszéknek a feltevése. Ha azt mérlegeljük, hogy mi a kegyuri jog tartalma, azt látjuk, hogy ha a zsidó vallású birtokos azt nem is gyakorolhatja, ezért ő joghátrányt nem szenved. Amikor ennek a jognak a reális vagy anyagi tartalmát illeti, ez az alimentáció joga, amely abból áll, hogy ha a kegyur elszegényedik, akkor a párcchia köteles őt eltartani. Ebből a zsidók kizárva nincsenek.

Vészi József: Ezt bizonyára szívesen is gyakorolnák. (Derűltség a jobboldalon.)

Szűllő Géza: Igen, ezt a jogot szívesen is gyakorolnák, de a keresztény caritas okából. Mikor a városi kegyuri jogokról van szó, ne feledjük, hogy ez a kegyuri jog a királyi apostoli jogából folyik és hogy mikor a városok kegyuri joga stipulálott, akkor még nem is voltak más vallásúak Magyarországon, csak katolikusok, mert a protestantizmus behozatala előtt adatott a legelőbb kegyuri jog. 1791 óta, amidőn a keresztény felekezetek között az egyenjogúság végleg kimondott, kezdetét veszi a törekvés, hogy a más vallásúak gyakorlati óhaját a kath. egyházban a jus praesentandi. Sőt annyira ment ez a dolog, hogy csak a legpregnansabb esetet említsem, hogy a beszterezbenyái plébánosválasztás; miatt a kir. kancellária döntését provokálták. Beszterezbenyái

nyán a jezsuiták látták el a plébánosi teendőket, amikor a jezsuiták az országból kizűtek. (Belitska Béni int.) Belitska Béni képviselőtársam akarata nélkül. (Derűltség.)

Belitska Béni: Nem éltém én akkor még!

Szűllő Géza: ... akkor alakult a beszterezbenyái püspökség és alakították a beszterezbenyái plébánia. 1816-ban az akkori plébános, Luocs János kanonokká nevezetvén ki, a plébánosi állás megürült. Az állásra többen pályáztak, a többi közt egy Weisz Károly nevű theologiai tanár, kit világius modora és gondolkodása miatt az egyházi körök nem kedvelték. Weisz kortekedett maga mellett és megtörtént az, hogy a kommunika összeült és nemcsak a katolikusok, hanem a protestánsok is szavaztak; 30 katolikus és 26 protestáns volt és megválasztották Weisz Sándort 30 szavattal, tehát csak 4 katolikus szavazott reá és 26 protestáns.

Zmeskál Zoltán: Vészinek az őse! (Derűltség.) **Vészi József:** Igen, azelőtt azt is Vészinek hívták! (Derűltség.)

Szűllő Géza: Azután az ügy a helytartó-tanács elé került. A helytartó-tanács a magy. kir. kancelláriához fordult. A kancellária, a koronás magyar király elnöklöte alatt. 1818-ban illeszt tartott és akkor megalkották a szabályrendeletet, a normát. A normálé pedig akként szölt: „A katolikus lelkészek választására vonatkozó jog kizárólag a katolikus polgárokat illeti és így, midőn a beszterezbenyái ágostai hitvallású evangélikus polgárok ezen uralkodó jogszokas ellenében törvényterületi avatkoztak a katolikus lelkészválasztásba, az érvénytelenség nyilvánították.

Ez cinosra lett, amelyhez alkalmazkodni kellett. Mikor a kérdés a kultuszminiszter elé került, több esetben a kultuszminiszter — sőt a közelmúltban is — akkép döntött, hogy a plébánosválasztásnál csak a katolikusoknak van joguk szavazni. Es ez egészen helyes, jogos is bizonyos mértékben, mert ahogy mi nem avatkozunk bele más felekezeti polgártársaink papjainak megválasztásába, mi is megválnjuk, hogy mi válnjuk a mi papjainkat és senki más, mert én az ellenkezőt nem tartom liberális feltevéssnek.

Vészi József: Hát ki fizeti azokat a plébánosokat? (Zaj a néppárton. Felkiáltások: Halljuk! Halljuk!)

Polányi Géza: És miből fizetik? Erre tessék felelni Vészinek! (Felkiáltások a jobboldalon: Az adóból! Zaj a néppárton és felkiáltások: Halljuk! Halljuk!)

Szűllő Géza: Engedelmet kérek, azt sehol sem fizetik a zsidók! (Zaj.)

Elnök: Csendet kérek!

Szűllő Géza: Nem zsidó vallású polgártársaink fizetik a plébánost és nem a zsidó polgártársaink adójából fizetik a plébánosokat, hanem a mikor a kegyuri jogot a városok megkapták, annak fejében megkapták a regalékat is; azután pedig a regalékat megváltották s abból fizetik a plébánost. (Helyeslés a néppárton.) Még a liberális kormány alatt is az let, az eiv hogy a katolikus plébános választásában csak a katolikus törvényhatósági bizottsági tagok vehetnek részt.

Simonyi-Semadam Sándor: Helyes!

Szűllő Géza: Ez a helyes. (Zaj a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) Aki ezrei szemben érvelnek, azok mind az mondják, — és azt hiszem Vészi József és Szóts Pál t. képviselőtársaim is ezt az érvelt fogják elogadni — hogy t. l. amikor választásról van szó, akkor a város mint jogi személy választ, tehát akármilyen felekezeti tagja is az illető annak a városnak, a bizottsági tagok együttvéve egy jogi személyt képeznek, mikor választanak. Ezzel szemben azt hozta fel (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.), hogy igaz, hogy a kegyur a városban a jogi személy, amde a jogi személy maga nem nyilvánul meg, hanem hogy megnyilvánulhasson, fizikai személyre van szüksége és így ezen fizikai személy utján nyilvánul meg és mivel képviselői jognál fogva minden helyes jogi teoria szerint nem a képviselő, de a képviselt akarata az, amely megnyilvánul. Tehát hogyha az a képviselő incapax, nem képes arra, hogy ő az egyház jogának részese legyen, akkor ő nem is gyakorolhatja a jogot a város, mint jogi személy helyett. (Élénk helyeslés és tetszés a néppárton.) A méltányosság is e mellett szói, ha azt a zsidó birtokos, aki csakugyan a maga birtokából és pénzéből tartja lent, nem mint a városokban — a paplakot, az javítatja a templomot és azért mégis mert zsidó, nincsen joga plébánost választani.

Vészi József: A jelölteik kérik őket, hogy szavazzanak rájuk! (Élénk felkiáltások balról: Az a baj!)

Polányi Géza: Az simonia!

Vészi József: A Polányi jelöltje is! (Egy hang balról: Megvetni való pap is az, aki ilyet tesz!)

Polányi Géza: Nekem nem volt jölkötem. Én nem álltam az urna előtt, mint őn, hogy fogdosta volna a szavazatokat, mint nem keresztény ember, a katolikus pap választásánál! Én ilyet nem eszeleksem!

Vészi József: Majd felelek!

Polányi Géza: Én nem megyek el rabbinust választani!

Vészi József: Nem is fizeti!

Szűllő Géza: Dacára ez érveknék, nemine contradicció egészen más gyakorlat kezd lábra kapni. Különböző protestáns és zsidó polgártársaink a legelőbbben tiltakozának az ellen, ha azt mondanók, hogy az ő papjai választásába mi katolikusok is be akarunk folyjni. Nem joga, de gyakorlati okból is kifogásolandónak kell azt jeleznem, hogy a plébános választásába olyanok is beolynak, akik az egyháznak nem tagjai. Így azután megeshetnék az, hogy oly plébános választásaink akarattunk ellenére, aki a zsidók szempontjából talán jó plébános, de a mi szempontunkból káros.

Zmeskál Zoltán (Vészi József felől fordulva): Hát Vészi jogtalanul!

Vészi József: Polónynak!
Szűllő Géza: Igyekeztem föllem lehetőséget a legobjektívabb lenni és tisztán csak a jog alapján állva, tisztán a kérdést, amiért is kérdést intézek a t. kultuszminiszter urhoz, hogy a jogegység biztosítása legyen, hogy ez a helyzetben irányzat felül ne kerekedjék. Ezt mi katolikusok, miután autonómiánk nincsen, követjük. De nincs senki, aki ebben támogatna. Amilyen szép, hogy a protestások jogait minden irányban megvédelmezzék önmaguk, akképpen szomorú, hogy a mi jogaink védelmére sehol nem találunk.

Ugron Gábor: Mert nincsen autonómiánk!
Szűllő Géza: Éppen ezért principis obsta. És éppen ezért szólaltam fel, hogy tisztán legyünk a kormány nézetével, és ezért vagyok bátor, a következő interpellációintézi a miniszter urhoz: (Halljuk! Halljuk!) Van-e tudomása a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak arról, hogy a kegyuri jogokkal bíró városokban a kegyuri jogok gyakorlata nem egyöntetű. Van-e tudomása arról, hogy újabb a katolikus plébános választásában olyanok is részt vesznek, kik a kegyuri jog szerint erre képtelenséggel nem bírnak? Hajlandó-e a miniszter ur a legelőbb kegyuri jog alapján, a jogegység és egyöntetűség megővése végett, a szükséges végleges szabályozó intézkedéseket megtenni? (Élénk helyeslés a néppárt. Szózatok s-ámosan üdvözik.)

Vészi József: Személyes kérdésben kérék szót. (Egy hang a baloldalon: Milyen címen?) Minthogy Polónyi Géza képviselő ur egyenesen engem aposztrofált és megvádolt, ezért kérék személyes megtámadtatás címen szót. (Zaj. Elők csenget. Halljuk! Halljuk!) Polónyi Géza t. képviselőtársam azon nyugodt hangú és nagyon érdekes fejtegetések során, amelyekkel Szűllő Géza képviselő ur kísérte interpellációját...

Zmeskál Zoltán: Es amelyek alatti te nyugtalankodtál! (Derültség.)

Vészi József: ... könnyed szótába elegyedvén velem, egy közbeszólásában azt mondta, hogy ő delikátabb námmal, mert ő rabbi-választásba nem elegendnek bele holott én az itt szóbanforgó fővárosi plébános-választás alkalmával az urna előtt igyekeztem az egyik fővárosi jelölt mellett hangulatot csinálni.

Azt hiszem, ez elég jogcím ad nekem egy nagyon rövid megjegyzés tételére. (Halljuk! Halljuk!) Szűllő Géza képviselő ur a katolikusoknak a plébános-választásból való kirekesztését igen érdekes és igen erős argumentummal támogatta. (Egy hang a baloldalon: Ez nem személyes kérdés!)

Zmeskál Zoltán: Te amugy is szabadkőműves vagy!

Vészi József: Zsidónál mindegy, szabadkőműves-e, vagy sem. Ez engem, Zmeskál képviselőtársam, nem diszkvalifikál másokat túlan igen. (Derültség jobbfelől.) Szűllő képviselő ur azzal az igen érdekes argumentummal élt, hogy ha nem úgy járunk el, ahogy ő kívánja, akkor megeshetnek, — szívesen jögyeztem fel — hogy olyan plébánost választanak aki a hívőknek nincs nyíra.

Zmeskál Zoltán: Ez már obstrukció, ez nem tartozik ide! (Elők csenget.)

Vészi József: Ezt majd az elnök ur itéli meg! Én nem tagadom, hogy azt az érdeklődést, amelyet Polónyi Géza t. képviselőtársam jelzett, a szóbanforgó plébános-választásnál csakugyan tapasztaltam, de nem undekatesszából, hanem deinkatesszából, mert annak a kerületnek, amelyet szerencsés vagyok képviselni...

Zmeskál Zoltán: Sok szép asszony volt itt!

Vészi József: ... Igen csodálom, hogy Zmeskál Zoltán képviselő ur, aki néppárti ember, ilyen kérdést személyes megjegyzéseivel prolinizál.

Zmeskál Zoltán: Mindjárt személyes kérdést csinálok én is.

Vészi József: Annak a kerületnek — mondom — amelyet szerencsés vagyok ebben a Házban képviselni. katolikus lakossága egyhangulag és, a legnagyobb lelkesedéssel jelölte azt plébánossá, akit utóbb a fővárosi törvényhatóság megválasztott. Ez nekem még nem tette volna kötelességem és a jogszókat tekintve, jogomra azt, hogy az illető nagyon érdemes egyházi férfi megválasztása iránt melegen és aktíve érdeklődjem, de az én kerületemnek katolikus polgársága többit is tett, mert hozzámm fordult, mint a kerület országgyűlési képviselőjéhez, és felszólított engem, hogy az egész kerület katolikus lakosságának egyhangú jelöltje érdekében, aki mellé azután a kerület nem katolikus lakossága is egész lelkesedéssel csatlakozott, minden fölém többit befolyással igyekezzem hangulatot csinálni, hogy a kerületben az legyen a plébános, akit a kerület katolikus lakossága arra képesek, alkalmasnak és méltónak tart és aki helyett mást a kerület elgondolna nem akar. Ez tette nekem nemcsak kötelességem, hanem, tekintve a 37 éves jogszókat, jogomra is, hogy ezen választás iránt érdeklődjem. (Helyeslés jobbfelől.)

Polónyi Géza: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Én magamra nézve rossz omnekem tartom, hogy személyes kérdés címén kell a t. Ház figyelmét néhány percre igénybe vennem, de az imént felszólalt képviselő ur, azt hiszem, hogy eléggé legitimálta hogy erre a személyes kérdés címén való felszólításra okot és jogot nem adtam. A t. képviselő ur maga itt töredelmes őszinteséggel...

Vészi József: Őnézetes őszinteséggel!
Polónyi Géza: Igen és ez nagyon illik ön-höz! ... bevalotta, hogy ez tényleg így van. Az én közbeszólásom már aposztrofálásom után történt, midőn a képviselő ur engem előbb minden ok nélkül megnevezett, magyarazata pedig az én közbeszólásomnak röviden a következő. (Halljuk! Halljuk!) Sehol a föld kerekén a vallások és felekezetek közti törelmesség és béke oly példaadóan megtartva nem volt, mint Budapest székesfőváros területén már hosszú évtizedek óta, bár a törvénynek ezen házága gyakran okozott konverziákat, de soha

féltreértésre okot nem adott a katolikus plébános választásának kegyuri joggyakorlata. Csupán csak ennel az egy esettel mérült fel az, hogy a római katolikus felekezetek tartozó hívek bizonyos mértékű sértve érezték magukat, mert ott megtörtént az, hogy nemcsak a III. kerületi szerint is igen érdemes és tiszteltreméltó képviselője, aki különben más, még pedig nem is keresztényi felekezetbe tartozik, aki nem is bizottsági tag, akinek tehát a fővárosi törvényhatóságának termeti, folyosóján és az urna előtt a képviselőiség jog-címén semmi keresnivalója nem lehetett, hanem más hírsorsosa is tömegesen jelent meg és a választással, közvetlenül az urnánál be olysították a választókat és egyiket, másikat eltanítottan igyekeztek. Én meg vagyok győződve arról, hogy még ezen, nézetem szerint nem helyes, beavatkozás sem fogja a fővárosi közönségében a vallásfelekezetek közötti békét megzavarni, mert nekem máris tudomásom van róla, hogy a főváros körében már megállapodás tárgyát képezi az, hogy minden kormányhatósági beavatkozás nélkül, maga az autonóm testület jog e tekintetben intézkedni hogy a felekezeti béke teljes megővásával történjen ezentúl is a választások. De ha egyáltalában alkalmas lehetne valami a felekezetek közötti békének megzavarására, engedjen meg a t. képviselő ur, ez az eljárás feltétlenül olyan lehet. Amit én eredményeként ottl a személyes felszólalástól várok, az csak as, hogy legalább a jövőre, tudva ezen viszonyokat, ne igyekezzék a t. képviselő ur azt a józavalló békét, amely a fővárosi felekezetek közt létezik, megzavarni. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Kellett ez Vészinék?)

Vészi József: T. képviselőház! Legyen szabad nekem ezen tanácsformában ellenem intézett támadásra egy rövid megjegyzést tenni. (Halljuk! Halljuk!) A t. képviselő ur a többek között azzal is vádolt engem, hogy én az urnák előtt tolakodtam.

Polónyi Géza: En nem mondtam azt, hogy tolakodtál, hanem azt, hogy nem volt jogod hozzá.

Vészi József: Ea ezzel szemben konstátalom, hogy először az urnának színeit sem láttam, másodszor a fővárosi városháza épületében tartózkodni nem szent és elvita hatatlan jogom van és ezzel ezentúl is jogok élni a t. képviselő ur cenzurája dacára is. Egyébirt azoknak, akik velem együtt ott voltak és nagyon érdeklődtek a választás iránt, tulnyomó többsége nem az én hitokronaimból került ki, hanem annak a Vince-egyesületnek voltak tagjai, akik röviddel ezelőtt gróf Zichy Nándor és gróf Zichy Aladár vezérlete alatt vonultak ki az elhunyt plébános temetésére.

Polónyi Géza: Szóval, azokkal is szövetkezett. (Derültség a szélsőbaloldalon.)

(Választók összeírása.)

Báró Kaas Ivor a következő interpellációt terjesztette be: Feltéve, hogy a m. kir. belügyminiszterünk Nyitra vármegyei törvényhatóságának vagy tisztviselőinek nem adott semmi oly utasítást, hogy a választókat összeíró bizottságokba a központi választmány által kiküldött száz legkésőbb munkődő 17 körjegyző csakis az általuk kormánypartiaknak ismeret polgárokat engedje a választók névsorába felvételni; Kérdem a mélyen t. belügyminiszter urat mi-léte intézkedéseket akar tenni, hogy a Morvaország-ból Magyarországra évrizedek előtt bevándorolt és itt letelepedett polgársárainknak s itt született fiainknak eddig soha kétségbe nem vont és tényleg gyakorlati választási joga ei ne koboztassék azon ürügy alatt, hogy ők nem magyar honosok és nem magyar állampolgárok?

Szöll Kálmán: Mintán az idő előrebaladt, igen röviden lesz szerencsém nyilatkozni. (Halljuk! Halljuk!)

Kubik Béla: Hetvenhét jegyző, ez kitűnő.

Szöll Kálmán: A képviselő ur azon bevezetés után, hogy feltéve hogy nem történt részéről intézkedés vagy nem adott ki rendelet arra nézve, hogy legnagyobb számban jegyzőket tegyenek az összeíró küldöttségekbe, azt kérdezi, hogy van a mégis, hogy azok választottak meg és miképp kívánok erre vonatkozólag intézkedni.

Kubik Béla: Ez főispáni intézkedés, ezért tartanak főispánokat. (Zaj.)

Szöll Kálmán: A t. képviselő urnak az a feltevése helyes, hogy ilyen rendelet nem adtam ki. (Helyeslés jobbfelől.) Eszem ágában sem volt sem Nyitra vármegyének, sem a többi vármegyének, illetőleg a vármegyék központi választmányának más rendelet kiadni. Én az összeírásit ítélog csak azt a rendeletet böcsötöm ki, amelyet mindenki ismer, amelyet minden esztendőben éppen a választási jog pártjának megállapítása és az összeírás pártjának vezetése szempontjából szoktam kibocsátani és amelyet minden esztendőben még megővitek klarifikáló, felvilágosító utasításokkal, amelyek inkább a jog-kiterjesztések, mint a jog-megszorításnak irányában vannak fogalmazva, amint-hogy tudnám ezt most dokumentálter igazolni, hogyha felolvasnám azokat a rendeleteket, amelyeket az összeírások tekintetében évről-évre kibocsátani szoktam. Közbeeső egyes intézkedéseim, amik tekintetében kérdést intéz hozzám a képviselő ur, szintén ily szemléltől vannak áthatva, az alapvető rendeletek pedig ily irányban vannak kibocsátva. Nem pártos és engem támogató tanura hivatkozhatom, hanem egyik képviselőtársunkra, aki sajnálatomra nincs jelen, mert beteges, Molnár János képviselő urra, aki maga beismerte, hogy ezen rendeletek teljesen alkotmányos, törvényes és törvénytisztelettel szemléltől vannak áthatva. (Egy hang a néppárt. Ez igaz de Nyitra- és Trenosvármegyében mindez nem érvényesül!) Több ingerenciát nekem a törvény nem ad. A központi választmány a magam autonóm hatáskörében intézkedik.

Kubik Béla: Ahogy a főispán akarja!

Szöll Kálmán: Kubik Béla képviselő ur jól tudja, hogy semmiféle köze sincs e választmánynak a

főispánhoz, annak elnöke az alispán, azt az alispán vezeti. A központi választmány tagjai esküt tesznek, a maguk esküjének sulya és elelőssége alatt járnak el és állítják össze az összeíró-küldöttségeket. Most mér, hogy hány jegyzőt vesznek be, hányat nem, nem tudom, nem is tudhatom nincs is hozzá közöm és nincs jogom ebbe beleszólni. Azt sem akarom hosszasan fejtegetni, hogy abban a bizottságban mért lehetett több vagy kevesebb jegyző, mint talán kellene; lehet hogy azért, mert más váitalkozókat nem kaptak. Hisz méltóztatik tudni hogy az összeíró-küldöttségek összeállítása nem valami könnyű dolog, mert nem valami nagyon tolonganak az emberek erre a nobile officiumra.

Ami azt illeti, hogy mit szándékozom tenni, hogy azoknak a Morvaország-ból bevándorolt, és itt meghonosodott polgároknak gyermekei a választási jogból ki ne záranak: hát kérem, ezek konkrét esetek, amelyeket a törvény rendelete értelmében kell intézni. A törvény előírja, milyen felszólítási joga van az illetőknek; az összeíró-küldöttség operátuma ellen felebbezhet a központi választmányhoz és a Kuria-éhoz. Ez a két felülvizsgálati fórum ki van véve az én jogkörömből és beolvási köröm alól. (Helyeslés jobbfelől.) De ha azt venném észre, hogy ott szándékosan törvényt nem tisztelő módon járnak el, — akár ott, akár bárhol — politikai teletelőségre vonnám az illetőket. De ehhez bizonyítást kell. En addig más lépést nem tehetek. (Helyeslés jobbfelől.) A konkrét eseteket pedig hogy mékint kell elintézni, azt a törvény előírja. En minden tekintetben a törvényhez tartom magamat, nem engedek senkit semmi irányban azon túl menni, én magam is tartózkodom ettől. Nem avatkozom az összeírás és a választási kérdésekbe, mert éppen a választások tisztasága érdekében kell attól tartózkodnom. Az ellenkezőre nem kapatok buzdítást senkitől, legkevésbé elenzélti képviselőtől. Azt hiszem, nem is akarnak buzdítani. En csak utalni akarok arra, hova vezetne az, ha éppen ily konkrét esetek alkalmából beavatkoznám a választás előkészítésébe. Kérem, méltóztatssék e választómat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Báró Kaas Ivor ismét hangoztatja hogy az ügyet orvoslani kell. Hol keressék a szegény embernek panaszuk orvosát?

Domahidy Elemér: A Kurianál.

Báró Kaas Ivor: A Kurianál oly soká tárgyalják az ügyet, hogy elévül.

Szöll Kálmán: T. képviselőház! (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Hetvenhét jegyző!

Szöll Kálmán: T. képviselőház! A t. képviselő ur akként veszi tudomásul a választ, amint akára, és teljesen az ő szabadsága szerint határoz. De tisztázuk a kérdést. (Halljuk! Halljuk!) Hiszen én nagyon messze mentem nagyon messze, mikor azt mondtam a telölősség kérdésében: hogy ha azt látnám hogy szándékosan és a törvényt kijátszó célzat vezet ezeket a közegeket, akkor a politikai telölősség kérdésében a magam részéről alást foglalnék. De ennek be kell bizonyitva lennie. De a t. képviselő ur nemcsak hogy ezt nem honorálja, hanem azt mondja ezzel szemben, hogy nincsen az országban orvosias, mert ime azokon a panaszokon még a Kuria sem segt. Ilyen körülmények között, t. képviselőház, én a t. képviselő uron nem tudok segíteni. Mert hogyha a törvényt megbontjuk éppen abból a célzattól, hogy a papokat kivigyük a politikai hatóság befolyása alól — ugy az alantas mint a legelsőbb politikai hatóságoké alól — a választásokat és összeírásokat és azokat a Kuria bírjuk, hogy az határozatok és ha ő a Kuria-ban sem bízik meg, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Még bízik. Nem azt mondta!) akkor aztán arról nem tehetek! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem azt mondta!) Erről van szó!

Kubik Béla: Hetvenhét jegyző! Ez mindent megmagyaráz!

Szöll Kálmán: Mondom, hogyha abban sem bízik meg, akkor azután arról nem tehetek. (Folytonos zaj. Elők csenget.) A t. képviselő ur azt mondta, hogy mégis csak az a praesumptio talán, hogy a Kuria nem jár el pártatlanul. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem mondta! Folytonos zaj és közbeszólások.) Hiszen a t. képviselő urak meg sem hallgattak az embert. A t. képviselő urakkal diskutiálni nagyon nehéz, pedig nem sokan vannak! De mind a hat, akiket velem szemben látok, más-más közbeszólással él és minden argumentumot megjegyzéssel kísér. Így nem tehet diskutiálni. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) En most a Kuriaról beszélék. (Felkiáltások a néppárt. Nem kell belemagyarázni semmit!) Azt sem tudják önök hogy mit akarok mondani, semmit sem akarok belemagyarázni, hanem mondom a dolgot úgy, amint áll. Kubik Béla képviselő ur a balszárnyon beszélt a jegyzőkről, amott meg azt mondják, hogy bele akarok valamit magyarázni, pedig én most a Kuriaról beszélék. En semmit bele nem magyarázok; egyszerűen és szárazon azt mondom hogy annak a valószínűsége, hogy a Kuria-nak van igazsága, amek nyeg igazságszerelében és igazságosságában kételkedni nem szabad (Helyeslés a jobboldalon.) és nem is lehet, mert... hogy annak a valószínűsége, hogy annak van igazsága, mégis csak nagyobb mint annak a valószínűsége, hogy azon panaszóknak az állítása igaz, akiknek ügyét a Kuria elintézte. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Ezt akartam mondani. Ne tessék tehát mindenben kételkedni és minden panaszos fél panaszát csalhatatlannak tekinteni, (Helyeslés a jobboldalon.) hanem méltóztatssék abba beleengedni, hogy én a törvényes eljárásban, és a törvénynek rendes menetébe beavatkoznai nem kívánok. A központi választmány az első fórum, a második fórum pedig a Kuria. Egyebet én nem tehetek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elők felteszi a kérdést, hogy tudomásul veszi-e a Ház a választ?

Uj regényünk.

Lapunk mai számában új regény közlését kezdjük. Giovanni Vergának, a nagynevű olasz írónak, a *Parasztszociális világhírű szerzőjének* egyik hatalmas műve az:

Motta mester,

melyben a nagy író minden munkájánál szebben és hatásosabban domborodik ki az a modern, realiztikus irány, amelynek Verga egyik legelső és legigazibb képviselője. A jellemzésnek az a csodás ereje, a való életnek az a mély megfigyelése, amely Vergát a mai olasz irodalom ünneplélt munkássá váltatta, a

Motta mester

című regényében szinte megrázó hatással van az olvasóra. Maga a történet egyszerűségében is mindvégig érdekfeszítő és nemes izlésű, akárcsak Feuillet legszebb regénye de igazabb annál, mert az életet magát mutatja be, az előadás ritka művészi magaslátán.

HIREK

Budapest, április 22.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Április 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Dr. Kelen István, a Budapesti Újságírók Egyesületének karisbadi orvosi tanácsadója rendeléseit Kar.sbadban újra megkezdte.

— **A király érkezése.** A király egész kísérelével a végleges megállapodások szerint május 6-ikán érkezik körünkbe. Az udvartartás már május 5-ikén indul el Bécsből különvonaton fővárosunkba, amelyre a testőrség is érkezik.

— **József Ágost főherceg Budapesten.** József Ágost főherceg ma reggel feleségével Kis-Jenőről a fővárosba érkezett. A főherceg reggel 9 órakor kihajtatott a honvédelvossági kaszárnyába a résztvevő katonái gyakorlatokban.

— **Uj királyi tanácsosok.** A hivatalos lap mai száma két felső iparisikolai igazgató kintüteléséről ad hírt. A király ugyanis przewai *Telmajer* Károly kassai felső iparisikolai igazgatónak és *Kolbenheyer* Gyula budapesti felső építő iparisikolai igazgatónak, a hazai iparos szakoktatás terén kifejtett hasznos munkásságuk elismeréséül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Vilma királyné gyöngékedése.** A *Daily Express* értesítése szerint *Vilma* királyné néhány nap óta gyöngékedik. Az orvosok megállapították, hogy családi öröm élébe nőz.

— **Cimadományozás.** A király *Lenz* és *Edui* Illés Aladár budapesti állami felsőiparisikolai tanároknak, az ipari szakoktatás terén kifejtett hasznos munkásságuk elismeréséül, a felső iparisikolai igazgatói címet és jellegű adományozta.

— **Hagytatki pörök a belga király ellen.** Brüsszelből írják, hogy a L'Etoile Belge szerint gróf Lónyay magatartása az elhunyt belga királyné öröksége ügyében bírói lebonnyolást tesz szükségessé. Azt mondja továbbá az említett újság, hogy gróf Lónyay vonakodik bizonyos hagytatkokat elfogadni, mert túllépi a törvényes arányt. Brüsszeli udvari körökben azt mondják, hogy Coburg Luiza hercegnő követelése is pörre fogna vezetni. Ezek természetesen azt óhajtánák, hogy a hercegnő az örökségből minél nagyobb részt kapjon. Ha a belga udvari lap híradásai igazak, úgy Brüsszelben az érdekes pörök egész sorozatára van kilátás.

— **Az ifjuság Rákóczi-ünnepélye.** Az egyetemi ifjuság körében nagy aparátussal folynak az előkészületek az országos Rákóczi-ünnepélyre. Az Egyetemi Kör ablakából fölhíratos zászló hirdeti az ifjuság ünnepélyét. A május 10-iki *kurucmatiné* programjának tervét a következőkben állapították meg:

Megnyitótul apródk, heroldok stilszerű kuruc-sapata között *Rákóczi* Viktor képviselő mondja el prófétát. Beszédet mond *Thaly* Kálmán és *Beöthy* Akos. *Jászai Mari* és *Márkus* Emília alkalmi költeményeket szavalnak. A fővárosi egyetemi hallgatók nevében *Kovács* János István joghallgató mond ünnepi beszédet a vidéki főiskolák részéről pedig *Kun* Béla (Kolozsvár). *Abrányi* Emil Rákóczi Rodostón című melodrámaát szavalja el, melyet a Zeneaka-

démia tanári kísérelnek. Lesz a matinének tárogató-pontja is: tárogató-solo és tárogató-kuartet. Az ének-számokat: kurucdalokat és a Itakózi-indulót a tekintélyesebb budapesti dalárdák és az ifjusági énekkarok szolgáltatják. Fényes pontja lesz a matinének a Nemzeti Zenedőzenekarának a játéka is. Legközelebb megállapítják az ugyancsak május 10-én este tartandó országos kurucestély programját is.

— **A Holt tenger apadásá.** *Jeruzsálem*ből jelentik: A legutolsó földrengés Palesztinában, amely március 30-ikán történt, a Jordán-völgyben és a Holt-tenger körül mutatkozott a leghevesebbnék. A Holt-tenger tükre meglehetősen süllyedt s most a Jordán a vizét magaslatról ontja a tengerbe, holott azelőtt csaknem egyfolyó volt a vizállása a tengerrel, nyilván süllyedt e tenger feneké a földrengés következtében. A Jordán völgyének egész környéke vulkanikus. A nép Palesztinában nagyon nyugtalan, mert újabb földrengéstől tart április 28-ikára.

— **Zágráb után Varasd.** Egy csáktornyai telegramm jelenti, hogy onnan az esti órákban egy század ulánus mont át Varasdra, mert ott veszélyes tüntetések vannak. A tüntetésről még közelebbi részleteket nem tudnak. Hírlik, hogy a horvát tüntetők Varasd és Csáktornya között meg akarják rongálni a vasuti testet, mert attól tartanak, hogy Csáktornyan és Varasdon át nagyszámú magyar katonaságot akarnak Zágrába szállítani. A hirre a muraközi csendőrséget Csáktornyan összehozták s több csapatot küldtek a vaspálya védelmére.

— **A magyar táviró hivatása.** Rendkívül érdekes és értékes felolvasást tartott ma este a Posta- és táviró szakkörben *Róna* Sámuel számellenőr *A magyar táviró-intézet fejlődéséről.* Előadása visszamatott a multba és élénk világot vetett a jövőre.

A magyar távirónak kulturális misszióját fejtgetvén, érdekesen mutatta ki *Róna* Sámuel hogy a magyar hírlapirodalom ugyszólván a magyar táviró emlőin fejlődött virágzóvá és ennek gyorsasága megbízhatósága és pontossága adott hatalmas lendületet annak. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy a hírlapírás mindig arányos lépésekben terjedt a táviróhálózat szaporodásával, mert a távirónak vékony dróta az a csodaszor, mely a napok eseményeinek krónikáit számára a távolságot megszünteti, mert ez által diadalmas odís a kultúra jegyében a téren és az időn: a perc és az óra, vagyis a vonás és a pont. A magyar táviró hálózatán évente 14 és tizmillió kereskedelmi, családi és egyéb ügyeket tárgyaló hír röpül végig s ezek közül 21.452 hírlapi riport. Alami létünk és közgazdaságunk bü tükreét nyerjük — ugymond az előadó — ha a bel- és kü földi vezetéseken leadott sürgönyök taralmát és általános irányzatát szemléljük. Megtudjuk ezekből, hogy a milliókra menő sürgönyök 70%-a kereskedelmi ügyet, hogy élémi kivételünk oly gazdag, mint kevés más államé, hogy malmaink az egész világgal levelezhetnek, hogy külföldi nagy cégek képviseltek itt magukat, hogy a magyar szárnyasállat egyike a legkeresettebb élémi cikknek s ez a nagy kereset eredményezte, hogy ma már gyárakban mesterségesen is tenyészik a csirkeket, hogy a magyar Állód zsamos gyümölcsöt vagyonszámra szállítják a vasutak és hogy a magyar kéz munkáját és a magyar ipart csak ideháza nem méltányoljuk eléggé. Akárhány szor vettem megrendelő táviratokat külföldi híres cégektől, amelyekben Magyarországól is különösen Miskolcraól ezrivel rendelik meg a csizmákat és cipőket, míg a mi lábujjainkat idegenből portáljuk ide. Viszont ezer és ezer sürgönyből veszünk tudomást arról a szomorú tényről, hogy lelketlen kivándorlási ügynökök miként üzérkednek az egzisztenciákkal és esabító ígéretekkel miként csalnak romlásba jó polgárokat. A német táviró-vezetéseken beadott sürgönyöknek óriási per centjét teszik azok az utalványtáviratok, amelyekben telítetett szegény emberek küldik az eladott ingóságai árából betolyt pénzt a kikötővárosokba.

A magyar távirónak egyik legszebb és legfenomenálisabb vívmánya a táviródrótok kiaknázása, vagyis az úgynevezett duplex és szimulán vezetéké jorgalombavétele. Azt mondják, egy rókáról nem lehet két bőrt nyuzni, a telegráf pedig hármat is nyuz róla — vagyis háromszorosan használja ki egyazon időben egyazon vezetékét. A szimulán-duplexen ugyanis egyazon időben például Budapestről Berlinbe adnak táviratokat, valamint ugyanakkor Berlinből Budapestre is, sőt — egyidejűleg — telefonice is kihasznáják a vonalat. Nagy financiális vívmány a londoni közvetlen vezeték, melyen naponta 6—8000 szög telegráfának. Angliának mi közvetítjük az összes balkáni s jörést a törökorsági táviratit is. A török levelezést Budapestről Sarajevó közötti, de már tervebe van véve a budapesti—konstantinápolyi vezeték, amelynek kiépítése már azért is tanácsos, mert Németország a mi megkerüléssünkkel Bukaresten át szintén egy török vezeték építését tervezi.

Róna Sámuel sok esztendőn át oszlopos tagja volt a budapesti központi táviróhivatalnak és a nemzetközi vonalakat kezelte. Felolvasásában az elméleti tudásnak gazdasága a gyakorlati ismeretek által nyújtott itélőképesség biztonságával egyesült. A szokatlanul nagy számban egybegyűlt hallgatóság — közöttük a szakmának vezetőemberei is — tesztült érdeklődéssel kísérték és élénk éljenzéssel jutalmazták a felolvasást.

— **Házasság.** *Kösa* Rezső, a *Nemzeti Hírlap* felolvasó szerkesztője, nőül vette özvegy *Kösa* Kálmáné, szül. *Bucsanyszky* Gizella könyvkiadó- és könyvnyomdatu ajdonosnét.

— **Hamis szövetkezeti mérlegek.** A soproni bankbukás hullámai még el sem simultak és újabb pénzintézeti panama híre érkezik *Sopronból.* Ezuttal a közérkezősék fölött érkődő soproni radikális párt szövetkezetében jöttek megdöbentő visszaélések nyomára. A szenzációs esetről soproni tudósítónk ezt táviratozza:

A *Magyarországi Gazdaegylet* címmel Sopronban működő szövetkezet mérlegeit és üzletvitelét a soproni királyi törvényszék a részvényesek egy részének kérelmére szakértőkkel megvizsgálhatta, amely alkalommal a szakértők megállapították, hogy a három év óta fennálló szövetkezet minden mérlege hamis. Így a legutolsó mérleg 200 korona tiszta nyereséget mutat ki, holott a tényleges állapot szerint a veszteség 13,000 koronánál több s e szerint a részjegyek értékeinek jele elvesztettnek tekintendő. A szövetkezet utolsó mérlegében az által mutatható ki nyereséget, hogy az aktívákba olyan tételeket vett fel, amelyeknek ott helye nincs. Így a használatban levő üzleti könyvek, továbbá 500 darab takarékpénztári könyvecske értéke az aktívák között szerepel. A jövő évben remélhető nyereségből 7500 koronát, mint már meglévő hasznót számolt el. Ezenfelül több passzív tételt nem állított be a mérlegbe. A királyi törvényszék minden valószínűség szerint felelősségre fogja vonni a szövetkezet vezetőségét. A szövetkezet alelnöke, *Zsombor* Géza, a radikális párt vezetője, aki *Kasics* Péter elnök visszalépése óta a szövetkezet ügyvezetője volt. A soproni radikális pártban nagy lehangoltságot keltettek e leleplezések már azért is, mert a radikális párt az építőkban bukása óta a város vezető köréit kiemeltlenül támadta s e téren valószínűs terroristizmust fejtett ki, holott ugyanezen időben a radikális párt vezetője és híveinek nagy csoportja saját szövetkezetüket hasonló módon vezették, mint a bukot bankot. A fejleményektől — jegyzi meg tudósítónk — a város közéletének tisztulása várható.

— **Halálozás.** Tegnap helyezték örök nyugalomra a larkasréti temetőben. *Schlösser* Nándornak a Déli Vasut felügyelőjének s elnöki titkárnak széles körben nagy tiszteletben állott nejeit, aki hosszas szenvedés után 40 éves korában elhunyt. A megboldogult leánya volt néhai *Schuecker* J. H. volt országgyűlési képviselőnek; halálát a gyászoló férjén kívül két serdülő leánya siratja. A temetésen nagy és előkelő közönség jelent meg; ott voltak a többi között: *Brám* Miksa lovag, min. tanácsos, a Déli Vasut H. vezérigazgatója, *Hollán* Sándor min. tanácsos, a postatakarékpenztár igazgatója, *Terbész* István min. tanácsos. Dr. *Selméi* Károly országgyűlési képviselő, *Schreiber* Viktor vezérőrnagy, dr. *Rémy* Zsigmond törzsvraro, msgr. *König* Gusztáv pápai kamarás, dr. lovag *Puscariu* Gyula törvényesbíró, *Schödl* Frigyes az Osztrák-Magyar Bank intézője, *Franscht* Adolf, *Breuer* Mór, *Stern* Gergely, *Behker* Lajos és *Komlóssy* József déli vasuti főfelügyelők, dr. *Czölder* János felügyelő, jogtanácsos.

— **Az áprilisi tél.** *Karánsebesről* írják: *Krassó-Szörényvármegye* biztravölgyi részében, amely különösen gyümölcsstermeselésről nevezetes, a legutóbbi fagyok igen nagy károkat okoztak. Tönkrement a cseresznye, mely karánsebesi cseresznye név alatt évenként nagy mennyiségben jött forgalomba; a kevéssébb termelt gyümölcsök közül a dió és a barack. A védék szilvatermése azonban a gazdák véleménye szerint nincs veszélyeztetve. — *Turóc-Szent-Mártonból* írják: A négy nap erős havazás és így után végre ma kisütött a nap, de még most is fagyos szél fúj. A nagy hóhihar miatt egyes vasuti vonatok csak többórai késéssel érkeznek be, több vonat meg egészen elmarad.

— **Kórház vasárnapja.** A Szamaritánus Egyesület folyó hó 26-ikán, vasárnapon a főváros összes templomaiban gyűjtést rendez a kórházak betegének feltegetésére. Az egyesület elnöke, *Wenckheim* Frigyes gróme intézkedett, hogy a gyűjtés eredménye minél kielőgőbb legyen. Az egyesület elnöksége azzal a kéressel fordul a nagyközönséghez, hogy töle telhetőleg támogassa az egyesületet humanus törekvésében.

— **A magyar csütyélsorsjáték Lyomban.** *Lyonból* jelentik, hogy a külföldi sorsjátékokról szóló törvény alapján az odavall bíróság elkoboztatta a magyar osztály sorsjátéknak a bíróság területén terjesztett összes prospektusait és aláírásit. A sorsjegyek árusítói ellen megindítják a bírói eljárást.

— **Hirtelen elhunyt honvédtámadnagya.** *Horváth* Kálmán honvédtámadnagya tegnap este a gúzsoktól felső állomásán hirtelen összeesett és meghalt. Valószínűleg szívizületlédés érte. Holttestét a XIII. számú helyőrségi kórházba vitték.

— **Leölt gonosztevő.** *Kis-Jenőről* írják: *Csizmás* Pável gurbai lakos, hírhedt betörőtolvaj, réme volt az egész vidéken; alig van birtokos a vidéken, akit meg ne károsított volna de azért senki sem merte feljelenteni. Tegnap éjel Sikulán utólréle végzete. A közszeg rendőrei betörésen érték s mert ellenszegült, leölték.

— **Tűzvész.** *Nyireghyházról* táviratozzák: *Károly* közönségben meggyújtiban ma délután 85 lakóház a mellékepekkel együtt leégett. Az alapján a tűzkárosultak segítyezése iránt intézkedett.

— **A párbaj jogreformja.** A párbaj ellen írott könyvek nagy halmazát ma megint szaporítja egy kis könyv, melyet dr. Kármán Elemér szombathelyi törvényszéki aljegyző irt ezzel a címmel: A párbaj jogreformja. A párbaj története, joga és lélektan után a szerző így foglalja egybe kiejtett eredményeit: A párbaj nem a lovagias köztársaság hagyománya, hanem renyhe társadalmak intézménye. A párbaj önbiráskodás a becsület elleni deliktumok felett, melyet a becsületnek a közzéadott nékülözés és nyílt védelme idéz elő. A büntetőtörvény elismeri ennek az önvédelemnek némi jogosultságát s azért részesíti a párvialdát kivételes jogi elbánásban. A párvialdát a kivételes joga a büntetőjogi tanok szempontjából rossz és jogellenes, büntetőpolitikai szempontból észszerűtlen és jogalkotói alkalmazása felette hiányos. A párbaj reformja ezek szerint társadalmi és jogi. A társadalmi reformnak a nevelésből kell kiindulnia. Ezzel a reformmal különben nem igen foglalkozik a szerző s inkább a jogi reformra veti a fősúlyt, melyet két irányban kellene megindítani. Az egyik irány a becsület elleni deliktumok szigorúbb büntetése s a közzéadott még nagyobb kiterjesztése. Másik irány a reformnak a párvialdát jogának reformja. Ennek a reformnak az a vezéreszméje, hogy a párbaj nem kivételes, csupán különös bünteslelményképp illeszkedik be a büntetőtörvénykönyvébe. Előszörban arra volna szükség, hogy a párbajt büntetőjogilag helyesen definiálják, majd a deliktum megtörését a bírónak mérlegelnie kell, hogy a párbaj okán mi idézte elő. A halálos párbaj maximumát 15 évben, az egyéb neműt 10 évben véli megállapítani a könyv szerzője. Végül pedig így szól: Tegyük a párbajt a többi öliesi eseményenyl jogilag analog büntetetté, emeljük fel büntetését, a gyakorlatban pedig büntessük sokkal, de sokkal szigorúbban s egyelőre megtettük jó lelkiismerettel azt, amit egy lovagias nemzetnél az általános megalkuvás korában várni lehet.

— **A konitzi gyilkosság.** Konitz németországi városka arról a gyilkosságról lett híres amely ott néhány évvel ezelőt történt s amelynek tetteseit eddig nem lehetett megtalálni. Több esztendője már, hogy Konitzban egy Winter nevű iskolásfiu nyomtalanul eltűnt. A gyermek családja és a hatóság is sokáig hiába kereste az eltűntet, míg végre a konitzi elemi iskola mellett levő Mönch-tóban megtalálták holttetésnek egy részét, a törzsét és külön az egyik lábát. Még később a temető ajtaja mögött megtalálták a meggyilkolt fiu egyik karját, amelyet a gyilkos később rejtetett el ott, mert különben már előbb ráakadtak volna. Elmúlt egy esztendő s a vizsgálat nem vezetett semmi eredményre. Ekkor egy reggel az iskola udvarán egy fészékabátot találtak, amelyet valaki éjjel dobhatott a kerítésen át az udvarba. A kabátot átadták a rendőrségnek, amely megállapította, hogy a meggyilkolt kis diák kabátja volt s a vakmerő gyilkos dobhatta az iskola udvarára. Ujabb erővel indult meg a vizsgálat. A hatóság huszezer márkát díjat tűzött ki annak, aki a rendőrséget a gyilkosság nyomára vezeti, de a vizsgálat ismét eredménytelen maradt. Már-már kezdték felejtani a borzalmas gyilkosságot, amikor most, mint Konitzból táviratozzák, megtalálták a meggyilkolt fiu holttetésnek még hiányzó részeit a konitzi iskola félreszó helyén. Ez az újabb lelet ismét csak megerősíti a gyanút, hogy a gyilkosságot az iskola helyzetével jól ismerős ember követthette el. Erősen gyanakodnak egy az iskola közelében lakó emberre s egy barátjára, aki azelőtt szintén Konitzban lakott, de nem tudtak ellenük eddig olyan bizonyítékokat gyűjteni, amelyek alapján meg lehetne indítani az eljárást. Hozzájárul ehhez, hogy még egy harmadik ember ellen is folyik titokban a vizsgálat. A legújabb fölledezés különben aligha fogja a vizsgálatot előre vinni, s nagyon valószínű, hogy kis Winter gyilkosát sohasem fogják kézrekeríteni.

— **Sikkasztó városi aljegyző.** Dunajózdán város aljegyzőjét, Tóth Andort, a paksi főszolgabíró, Rassovszky Julian hivatalától felüggesztette. Tóth Sándor elszakította a telek által rábízott pénzeket, melyért a hozzá beadott okmányokról bélyeget kellett volna tennie és ügyüket nem intézte el. Ezenfelül hivatalát igen haanyagly vezette s emiatt már többször volt legyeimileg büntetve.

— **Elfogott gyermekfosztogatók.** Megírtuk, hogy az utóbbi időben nagyon sok panasz érkezett a rendőrséghez, hogy néhány család fiatal gyermekeket az utcókon a tapasztalatlan fiatal gyermekeket. Rendes szokásuk az volt, hogy a kizsármelt gyermek levéllel küldték fel a szelbámos egy ház harmadik emeletére. Előbb azonban levettette a fiúról a télikabátot, hogy az gyorsabban járasson. A rendőrség előtagta az egyik csalót. Ez Reiner Aladár 27 éves kereskedősegéd, aki már hosszabb ideje veszedelme volt a gyermekeknek.

— **Ismeretlen öngyilkos.** Az éjszaka egy vidéki gazdának látszó ember szálást vett a Kerepesi-ut és Alsóerdősor-utca sarkán levő Tomor-léle ven-

déglőben. Az ismeretlen gazdát ma reggel összeroncsolt tejjel bolton találták a szobájában. Mellette az hevert a revolver is, amivel agyonlőtte magát. Az öngyilkos 25—30 éves közép terméű; rancos oszma és magyar nadrág volt rajta. Fehérmintében K. S. monogram van.

— **A gyilkos tengerészkadét.** Eszenből jelentik hogy Hüssener tengerészkadétot, aki egy iskolatársát agyonszurta, mert nem szalutált neki szabályszerűen, tegnapelőtt Kiebe, a tengerészeti hatóság börtönébe szállították. Mivel attól tartottak, hogy a lakosság tüntetni fog a gyilkos hadapréd ellen, az elutaszás idejét titokban tartották. De azért mégis nagy néptömeg lepte el a pályaudvar előtti térséget. Amikor a pályaudvaron kiszállították Hüsseneret a kocsiból, a tömeg zajosan szidalmazta, gyilkosnak és gazembernek nevezte.

— **Az osztályorszájték húzása.** Az osztályorszájték mai húzásán hatszeder koronát nyert az 67080; ötezer koronát a 82622 87080; kétezer koronát a 2 97 65017 55770 66414 66095 7193 3431 50698; ezer koronát a 38270 90965 4368 12235 63522 12806 13092 92351 11857 45791 18897 66339 2170 59761 41866 92622 82941; ötszáz koronát a 3597 3039 4314 39182 45844 47935 43555 147634.

A 6. osztály mai záróhúzásán a 600.000 koronás jutalmat az 5000 koronás nyereménynyel együtt a szerencse által kiválóan kegyelt Tóth A. és Tsa bankháza, Budapest Terezkört 46. vevői nyerték.

Próbaján egy szerencsés Lukács Vilmos osztályorszájték-felárusítóval, Budapest, V., Fűrdő-u. 10.

(x) *Stomatina a legjobb száj- és fogápoló szer.*

(x) **Érdekes animogram-gyűjtemény** a földmívelésügyi m. kir. minisztérium felügyelete alatt álló m. kir. orsz. közp. mintapince vendégkönyve, melyben úgy hazánk, mint a művelés Nyugot, sőt a legexotikusabb államok kitűnősegei is megörökítették névaláírásukat és elismerték az ottani asztali és labborok kiválóságait. Elárusító főraktár: Akadémia-utca 8. (Telefon 36—43.)

FŐVÁROS

(*) **Válasz a posta-igazgatóság beadványára.**

A Budapesti közúti Vaspálya-Társaság igazgatósága, a m. kir. postaigazgatóságnak arra a nyilatkozatára, amelylyel a közúti vasutnak a fővároshoz intézett jelentésében foglalt s a postai fizetéseket és szabad napokat föltüntető összehasonlítás némely adatait helyre kívánta igazítani, viszont a postaigazgatóságnak válaszlolt és kimutatta, hogy az álláspontja és a levont következtetései helyesek voltak. A terjedelmes átiratból kiemeljük a következőket:

A posta-és távirada-igazgatóság illetőleg a szak-szerű tájékoztatást a következő hivatos forrásokból merítette a vasutársaság: Az 1887. évi 2467. elnöki sz. a kibocsátott közmunka- és közlekedési miniszteri rendelet a magyar posta-és táviradi személyzet új szervezete és fizetési rends. eréről, amely 1887. július 35-ikén a királytól legelsőbb jóváhagyást nyert. Az 1892. december 28-ikán kibocsátott kereskedelmiügyi miniszteri rendelet, a posta-és távirada-utatszi állások rendszeresítése tekintetében. Az 1893. évi IV. t.-cikk az állami tisztviselők, atisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról, a posta-utatsztekre és szolgákra is vonatkozik, amennyiben az idézett törvény egyik pontja ez alól csak az államasutaknál, ezek gépgyárainál, a dícsőgyári gyárnál alkalmazott személyzetet, valamint az állami utkaparókát veszi ki. Az 1893. évi IV. t.-c. 12. §-szerint a postánál és táviradnál alkalmazott szolgák és atisztek rangfokozata, fizetése és lakásbére a következő: Az atisztek fizetése három fokozatban: ötszáz, négy százötven és négy száz forintban van megállapítva. A hivatszolgák évi fizetése, még pedig Budapesten s a magyar korona országain kívül kekvő valamely állomáshelyeken alkalmazottaké négy száz, három százötven és három száz, az egyebütt alkalmazottaké 350, 300 és 250 írt. A szolgák legkisebb fizetése azonban 300 írtalint csekélyebb nem lehet. Ugyancsak e szerint a törvény szerint, a postai szolgák és atisztek előterjesztésére — az előbbi szabályok hatályon kívül helyezésével — nem a kinevezés és alkamazhatóság szerint történik. A törvénynek ez a pontja így szól:

„A jelen törvény 2. és 10. §-ában foglalt határozmányok az atisztekre és szolgákra is alkalmazandók; az 5. §-ban pedig a fokozatos előléptetésre vonatkozó határozmányok pedig az atisztek és illetőleg hivatszolgák különböző fizetési fokozataiban előforduló előléptéseknel annyiban tartandók szem előtt, hogy a magasabb fizetési fokozatba való előléptetés nem jövedelmű a kinevezés sorrendjén alapuló idősbőség, hanem e mellett az érdemesség és alkalmazhatóság szerint történik.”

Az 1893. IV. t.-c. 6. §-ában foglalt határozmányok az atisztekre és szolgákra is alkalmazandók; az 5. §-ban pedig a fokozatos előléptetésre vonatkozó határozmányok pedig az atisztek és illetőleg hivatszolgák különböző fizetési fokozataiban előforduló előléptéseknel annyiban tartandók szem előtt, hogy a magasabb fizetési fokozatba való előléptetés nem jövedelmű a kinevezés sorrendjén alapuló idősbőség, hanem e mellett az érdemesség és alkalmazhatóság szerint történik.”

állomány részletezése az atisztekre és szolgákra kimutattja, hogy 600, 700, 800 korona fizetéssel és 240 korona lakaspénzzel 1450 szolgá szerepel; 800, 900 és 1000 korona fizetéssel és 240 korona lakaspénzzel pedig 550 atiszt. Minthogy pedig az államköltségvetésbe beállított 240 korona lakaspénz a Budapestén alkalmazott szolgákak és atiszteknek jut, a budget alapul vétele mellett, a Budapestén alkalmazott szolgákak körülbőlül egyharmada 600 korona, egyharmada 700 korona és egyharmada 800 korona fizetésével van díjazva: hasonlóképp az atisztek egyharmada 800 koronával, egyharmada 900 koronával és egyharmadrésze 1000 korona fizetéssel és 240 korona lakaspénzzel van díjazva. Ha immár a költségvetésben szereplő 1450 szolgát akik 240 K. lakaspénzzel vannak a költségvetésbe fölveve mind olyanoknak vesszük, akik a Budapesti létszámhoz tartoznak és hasonlóképp a 240 K. lakaspénzzel bíró 550 atiszt mindannyit szintén mint a budapesti állományba tartozókat vesszük: a budapesti atisztek és szolgák összlétszáma ezen az alapon kétezer tette ki. Vagyis a budgetben foglalt részletezés és a budapesti lakaspénz alapulvétele mellett, az alkalmazottak 72 5 százaléka a 600, 700 és 800 korona fizetésű szolgák csoportjába tartozik és csak 27 5 jut a 800, 900 és 1000 korona fizetésű javadalmazott atisztek csoportjába. A Közúti Vaspálya-Társaság az előterjesztésében foglalt adatoknál nem vette figyelembe az atiszteket, mert az atisztek egyharmadrésze, a budget szerint, egyenlő javadalmazással a szolgákkal, amennyiben a budgetben 450 atiszt, vagyis az összes atisztek egyharmada ugyanolyan fizetéssel és lakaspénzzel szerepel, mint az első rangosztályba tartozó szolgák. A szabadnapok tekintetében a mozgó-és kaulaz postát nem vonta a vasutársaság az összehasonlítás körébe és utalást is tett arra, hogy a budapesti helyi szolgálatot hasonlója össze, de az adat, amelyet a posta-és táviradaigazgatóság az eme szolgálatnál működő egyének tekintetében a szabadidőre nézve a vasutársasággal közölt, csak megerősíti az előterjesztésben foglaltakat az álláspontját, hogy a vasúti szolgálatnál mindenütt — és a mozgó-postai és kaulaz-postai szolgálat ehhez hasonló természetűnek vehető — a szabadidő nem léli-és egész napok szerint, hanem rákiban van megállapítva. — Az idézett törvények, rendeletek és a költségvetés részletezése mindenki számára, aki az országnak erről a közigazgatási ágáról tájékozást akar szerezni szak-szerű tájékoztatást nyújt. — Egybevetve a vaspálya-társaság előterjesztésében, a postaigazgatóság átiratában és az abban a válaszban foglaltakat: a vaspálya-társaság részéről levont következtetések megerősítést nyernek. Minthogy a posta-és táviradaigazgatóság az átiratának másolatát a szekerőváros tanácsához, a közúti vaspálya-társaság is indítva érzi magát, hogy ezt a választ szintén tudomására hozza a székesfőváros tanácsának.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A Kínai mézesetkek sikere.** A Kínai mézesetkek mai második előadása szorongásig zsúfolt ház előtt folyt le. Valamennyi páholy és földszinti jegy erre az előadásra is már napokkal előbb elővételben kelt el és ami kevés egyéb hely maradt, az első reggeli pénztárványtáskor szétkapkodták. Maga az előadás ma ment volt a bemutató izgalmaival, Stoll Károly hívatott rendező keze egyes hasznos rövidítéseket is tett a darabon, úgy hogy vígan és gyorsan pergett a játék és a nézőtér estösszát rengeteg habofaktól volt hangos. A közönség kolosszálisan mulatott a darabon és nagy gyönyörűsége telt Káry Klára kisszony nagyszerű alakításán, amely eredetiségével groteszk formáiban is művészi mértékátasanál, túlradó vídamságánál fogva igen sok és magasztaló említés tárgya lesz. A kisszony első belépője ma megint tomboló tapsok közepette ismételtették és ugyanez a hatás kísérte végig az egész est során, legkivált pedig hamar híressé vált karmesterimitációját, amely kolosszális humoránál fogva egymaga elegendő a darab szenzációjának. A legzajosabb hatása volt ma is Kárpoly Irén és Kovács ienonemális cake-walk-jának. Meleg és lelkes ünneplés tárgya volt Hegyi Aranka, Szirmai Imre, akinek Káry Klárával énekel Zeei-nótáját ma megint többször kellett ismételnie. A harmadik felvonásban Kovács kupli hatottak gyújtól. E kitűnő komikus aktuális stróliával ma megint zajos tüntetést váltott ki a közönségből. Nyárai és Solymosi pompás, Láng Etel eszményien lármas anyós. A dirigálóséken Kenti vezényel tüzes tempamentummal, gyönyörűen. A darab dekoratív pompája, rendezései avatottsága és leleményessége ma is feltűnt. A mai pénztárványtáskor a hét összes előadására nagy tömegben vásárolták a jegyeket az elővételi pénztárnál.

** **Mozgalmas éj.** A Várszínházban ma Delacour és Hennequin föltötte mulatságos bohózatát, a Mozgalmas éj mutatta be Kocsányi társulata. A darab sok invenciával és szinpadai avatottsággal van a francia bohózat ismeretes, sztereotip vegyelemeiből összeszűve. A leír légyottan van, természetesen nem a teleségével — e helyzet köré tömérdek jókedvet áraszt bonyodalom rakódik le, mely a bohózatok védszelemének jótékony intervenciója révén nyer megoldást. A pajzán szellemesség hiány nélkül érvényesült az előadásban, Lásó Miklós, Bartha Gyula

Fdy Flóra, Cs. Keleti Anna, T. Hadrik Anna vetélkedtek a darab őszinte sikerének biztosításában. Külön dicsőret illeti Borostyány Sárít diskret, poetikus játékáért, Jámbor Ilonát szép tancáért, Krecsányi társulata izléses rendezésével, komoly diszciplínájával és általában az előadások előkelő stílusával követni való példát ad a vidéki társulatoknak.

** Vígszínjátszás. A berlini *Deutsches Theater* ma kezdte meg vendégjátékai sorát a *Remény*vel, Heyermans híres és szenzációs darabjával. Tavalyi játékrendjükön szerepelt először ez a hollandus dráma, ahol a kapzsi hajótulajdonosokat állítja pellengérré és mély szánalmat kelt a szegény, kizsákmányolt, pusztulásra szánt halász-proletariatus iránt. Tavaly ebben a borzassal realizmus-erőt irarabban volt legnagyobb sikerük. Jeles előadásuk ma is megragadó hatást tett a közönségre. Egy-két kisebb szerepben új színészeket láttunk, de a fő-alakokat ugyanazok játszották, akik tavaly. A szindaraboknak ezt a nemét több élethűséggel, több igazsággal interpretálni nem lehet. *Poelintz Lujza, Rittner, Basser mann* és különösen *Lehmann Elza* játékát halmozta el a közönség zajos tapsokkal a felvonások végén. A nézőtér minden zugában megfiet. Holnap a *Rosenmontagot* mutatják be, amely két évvel ezelőtt *Farsang utója* címen a nemzeti színpadon is színre került.

** Lehár Ferenc ünneplése. A *drótosót* operette tegnapi osztatlan sikere után ma az utolsó helyig telt nézőtér előtt másodsor került színre a Magyar Színházban. Ma is *Lehár Ferenc*, a szerző dírigált, s a közönség egész estén át zajos tetszéssel tüntetett mellette. Előadás után a színház művészszemélyzete barátságos lakomán ünnepelte *Lehár* Ferencet, aki az elragadtatás hangján mondott köszönetet a szereplők járadozásáért.

** A Filharmóniai Társaság jubileuma. Ország-szerle nagy érdekfokozó mutatkozik az országos zene-ünnepléj iránt, amelyet a Filharmóniai Társaság rendez fennállása 50 éves jubileumának megünneplésére. Az ünneplések május 3-án kezdődnek; délutól 11 órakor díszgyűlést tartanak a Nemzeti Színházban. Az ülés majdnem kizárólagosan Erkel Ferenc és Sándor emlékének van szentelve s azért tartják a Nemzeti Színházban, mert létszázzal ezelőtt az alakuló gyűlésüket is ott tartották a filharmonikusok.

A gyűlés első sáma a *Himnusz*, melyet a *Zenekezdvelők* és a *Budai Dalárda* énekel zenekarkisférettel. Utánna *Márkus* Emília szavalja *Abrányi* Emilnek e óéira írt *Prologusát*, melyet gróf *Apponyi* Albert ünnepi beszéde követ. Az ünnepléj Erkel Ferenc *Elvándék* című férfikara és Erkel Sándor *Osobáncnyitányának* előadása után a *Szózatlat* záródik. Az összes zenei számokat *Erkel* Gyula karnagy, a nagy mester legidősb fi vezényli. A d-szgyűlésen csakis meghívott vendégek vehetnek részt. Aznap délután a kerpesep-üti temetőben megkoszorúzzák a két Erkel sírját, mely alkalommal a *Budai Dalárda Sztojanovich* Jenő vezénylete alatt gyászdalokat ad elő. Hétfőn este 7 1/2 órakor lesz a magyar díszhangverseny, melyen *Goldmark* e óéira írt *Zrinyi*-nyitányát adják elő először a szerző személyes vezetésével. A műsor többi része *Erkel* Ferenc *Ünnepi nyitánya*, *Mihalovich* IV-ik szimfóniájának két tétele, *Hubay* Jenő hegedűjátéka és *Dohányi* Ernő zongoraelőadása. A hangversenyt *Kerner* István filharmóniai karnagy vezényli. Május 5-én a Magyar Királyi Operaház díszelőadást rendez a filharmóniai ünnepek alkalmából; május 6-án este 7 1/2 órakor lesz a záróhangverseny az Operaházban, melyen *Kerner* István karnagy vezénylete alatt előadják *Beethoven* Leonóra-nyitányát és II. szimfóniáját; ez utóbbiban *Vasquez* Idáha, *Bartolucci* Viktória, *Broulik* Ferenc és *Ney* Dávid énekelnek, a karokat pedig a *Zenekezdvelők* Egylete, a *Budai Dalárda* s a Magyar Királyi Operaház női- és férfikara. — Ezután díszlakoma lesz a *Royal* nagyteremben. A két hangversenyre már valamennyi páholy elkelt. A támlászekék is nagybőrszét elkeltek, úgy hogy csak nagyon csekély jegyzéklet maradt fenn. Az ünnepléj alkalmából a Filharmóniai Társaság emlékkönyvet ad ki *Mészáros* Imre szerkesztésében, mely április 30-án jelenik meg; előfizetni lehet *Méry* Bélánál, egy díszkötésű példány ára 20 korona.

** Lindh Marcella Londonban. *Lindh* Marcella kitűnő énekesnőnek, akinek nagy dalművészete annyira gyönyörűséget szerzett a közönségnek, meghívást kapott Londonba, hogy vegyen részt az ott most kezdődő hangverseny-évadban. A művésznő a kitűnő meghívást elfogadta és május 21. és 27-én a londoni *Steinway-Hallban* két történelmi hangversenyt fog adni. A művésznő kiváló angol műbarátok kérésére minden országnak legkülönbözőbb korbelt daltermékeit fogja előadni, ami annál nagyobb sikerrel kecsegteti e hangversenyeket, mert *Lindh* Marcella tudvalevőleg a régi dalok stíluszerű előadásában remekel. E hangversenyekben *Humpenreys* Rikárd az ismert celloművész, *Popper* Dávid mester tanítványa is részt fog venni.

** A Várszínházban Krecsányi színtársulata pénteken fejezi be működését. Utolsó előadásul *As édes lányka* című mulatságos operett kerül színre. Szombaton a társulat már ismét megszokott helyén, a budai színházban játszik, ahol megnyitó előadásul ugyancsak *As édes lányka* című operettet adják. Vasárnap már két előadás lesz a budai színházban. Déltől 3 órakor félhétórakkal, gyermekelőadásul Komor

Gyulának *A cizmás kandúr* című bohózatot varázsergője, míg este félnyolcór Zehrernek *A svihák* című színpéneű operettje kerül színre lényes kiállításban.

** Fél nyolcór. A *Népszínház* előadásai április 27-étől, hétfőtől kezdve fél nyolc órakor kezdődnek.

** Márkus Emília vendégjátéka. *Márkus* Emília ebben az évben másodsor vendégszerepelt az aradi Nemzeti Színházban. A művésznőnek eredetileg három estére tervezett vendégszereplését egyfelj meg kellett toldania a közönség lelkes tüntetésekben nyilvánuló óhajára.

** Nánai. *Follinus* Aurél népszínművét, a *Nánit* hozza színre vasárnap délután a Népszínház mérsékelt helyárák mellett s ez alkalommal a címszerepét *Hegyi Aranka* játssza. *Kreutzer* Michel szerepét a Népszínház színpadán először fogja *Kovács* Mihály játszani, *Szepe* szerepét pedig először *Nyárai*. A darab Sándor szerepe *Szirmai* kezében marad ugyancsak a régi szerepeiket játszó *Kápolna* Irén, *Szposné*, *Vitór* Pál, *Ujvári*, *Szabó* Antal és *Horváth* Vince.

** A színészegyesületből. Az országos színészegyesület igazgatótanácsa május 5-én déltől 10 órakor tartja legközelebbi ülését az egyesület üléstermében Erre az ülésre *Vandrey* Mihály és *Thury* József vidéki tanácsosok vannak behíva. — Az egyesület javára rendezett tárgysorsjáték hazusát, amelyet már többször elhalasztottak, visszavonhatatlanul május 15-én tartják meg a 10vármház palotájában, amelyen mint polgári biztos *Lahoczinsky* Árpád tanácsjegyző is szerepelni. A tanácsülést megelőzőleg a tegelmi- és nyugdíjbiztosítást is tart ülést.

MŰVÉSZET

□ Az aranyérem. A *Képzőművészeti Társulat* idei nemzetközi tárlatán tudvalevőleg 5 külföldi és 1 nagy, illetve 2 kis hazai aranyérem kerül kiosztásra. Hír szerint a zsűri csak a külföldi művészek közt kiosztandó díjakban állapodott meg, a magyar művészek közt nem ítélt meg díjat, mert magát erre nem találta kompetensnek. A miniszter döntése alá a következő művészeket terjesztették fel: Nagy aranyéremre *Lucien Simon* és *Austin-Brown*. Mindkettő festő. Kis aranyéremre *Oliver Hall* és *Carl Maor* festőket és *Hahn* szobrászt.

□ Művészeti ösztöndíjak. Az idén mintegy tíz állami művészeti ösztöndíj kerül kiosztásra. A pályázó fiatal művészek már beküldték munkáikat a közoktatásügyi minisztériumba. Az országos képzőművészeti tanács e pályaművek alapján május havi ülésében dönt az ezer- és hatszáz-koronás ösztöndíjak odaítéléséről.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ A Néprajzi Társaság ma délután *Asbóth* János elnöklété alatt a Tudományos Akadémia heti-üléstermében tartotta havi felolvasó-ülését. Elsőnek *Herrmann* Antal tartott előadást a rovásírásról.

Előadónak legrégibb emléke a betűrovásról harminc évre terjedt vissza. Egy öreg székely ember egy ízben beszélgetés közben a porban páncikájával mindenféle betűalakot rajzolt, amelyek, mint mondá, csalásdjának titkos írásjelei; előadó felismerte benne a betűrovást, vagy mint népiesen nevezik, a székelyrovást. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a székelyek közt volt használatban a rovásos írás. A számavárosra áttérve konstatálja, hogy szinte egész Magyarországon még nemrég a falu hivatalos adózása rovásos botokon volt feljegyezve, amelyet aztán később, felsőbb rendeltetése hasított rovással helyettesítettek. Bemutat két hatalmas rovásos botot, amelyet a lanneki egyházban őriznek. Utána dr. *Krausz* Sámuel a *hittlen asszony irodalmáról* olvasott fel érdekes részleteket. Az erről szóló mese, mely keserű gunnyal példázza az asszony könnyelműségét és állhatatlanságát, Indiából kiindulva, bejárta az összes népek irodalmát. A felolvasás tejszett. Végül dr. *Sebestény* Gyula főtitkár bemutatta dr. *Tóth-Szabó* Pál értekezését *Tornavármegyére* régi oláh telepeiről.

○ Csmegei Károly művel sajtó alá rendezésével az olnyati nagy jogtudós özvegye tudvaevőleg dr. *Edvi* Illés Károly és dr. *Gyomai* Zsigmond ügyvédek birta meg. A kiadók már annyira előrenaladtak munkájukkal, hogy az ügy a közjogi, mint a büntetőjogi irodalomra nézve nagyfontosságú mű nyomását már megkezdte a Franklin-Társulat, mely a mű jelentőségéhez méltó kiállításáról gondoskodik. A két kötet egyidejűleg ez év szeptember havában fog megjelenni. Mindkét kötet előfizetési ára fizve 16 korona, díszes kötésben 20 korona. Az előfizetési pénzek legkésőbb ez év június 15-éig a Jogállam kiadóhivatalába (Budapest, IV. Havas-utca 7. szám) küldendők.

EGYESÜLETEK

(Az Országos Közegészségügyi Egyesületben) ma délután érdekes előadást tartott *Kugler* Mihály mérnök, nyugalmazott államvasuti felügyelő ezzel a címmel: *A városok füstje, épületek fűtése és szellőztetése modern igények szerint.* Az előadásra nagy közönség jelent meg, köztük: *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsos, dr. *Raisz* Gedeon miniszteri osztálytanácsos, *Ilosvay* Lajos udvari tanácsos és mások.

Az előadó szerint a városok levegője általában rossz szokott lenni. *Peltenkoffer* kimutatta Münchenben, hogy minden ember egy évben husz napon át munkaképtelen vagy beteg, aminek legnagyobb részét a rossz lakás és a rossz levegő okozta. Budapest környékéről 10 millió koronára rug évenként az a közgazdasági veszteség, amely a munka embereinek betegsége miatt áll elő. Ezen az állapotot javítani kellene egészséges lakásokkal, jó fűtéssel és a városi füst megszüntetésével. A gáz- és villamos-fűtés még igen drága, ezért egyelőre nem lehet vele komolyan foglalkozni. Jövőre csak oly központi fűtésnek van, amely idősebbé teszi a csővezetést az épületekben és motorikus erővel szellőztetést is végez. Az előadó bemutat néhány fűtémészítő készüléket. Előadása végén oda konkludál, hogy az államnak több gondot kellene fordítani a kezegetésére és igazza volt dr. *Fodor* Józsefnek, az egyetemi néhai tudós professzorának, hogy aki hazáját és nemzetét igazán szereti, az elkövet mindent, hogy a nép egészsége javuljon.

A vitelték képpel kísért előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta.

(A bécsi magyar egyesület) 18-án tartotta meg zápori *Regenhardt* Ferenc előklété alatt rendes közgyűlését. A felolvasott jelentés tudomásul vették. Az egyesület Erzsébet királyné-alapja 31.000 koronát meghalad; az egyesület törzsvagyonának öregbítésére a trónörökös-védnök érdeklődése folytán az osztrák és a magyar pénzügyminiszterek tárgysorsjáték rendezését engedték meg. Az egyesület a múlt évben segélyezésekre 2500 koronát fordított és számosaknak szabadjegyző-igazolványt és rövid időre szóló elszállásolást és étkezési jegyeket juttatott. A közgyűlést követő estélyen hazai kardiok mellett hosszabb ideig maradt együtt a társaság, melyen számos felkőszöntöt mondtak. *Ferenc Ferdinánd* trónörökös védnököt és gróf *Szechenyi* Gyula minisztert a közgyűlés táviratilag üdvözölte.

(A Magántársaságok Otthona) e hó 15-én az egyesületi tagok élénk részvétele mellett tartotta első rendes közgyűlését báró *Felitzsch* Arthur országgyűlési képviselő előklété alatt, amelyen az elmúlt évre vonatkozó jelentés és zárszámadások jóváhagyásig tudomásul vették és az 1903. évi költségvetést megállapították. Megejtették a választás. Egyhanguslag megválasztották az elnökségbe: báró *Felitzsch* Arthur elnök, Gái Károly, *Róza* Mihály, *Tóth* Pál alelnökök. A tisztikarba beválasztottak: *Neuhauer* Lajos igazgató *Fischer* Árpád főtitkár, *Takacs* Mór, *Hoffmann* Viktor titkárok, *Bálszár* Armand, *Teichner* Arnold, *pénztárosok*, *Hönig* Deszö ellenőr, *Kállay* Deszö, *Sierbeczky* József házgyűk, *Brana* Arnold, *Gömöri* Gyző könyvtárosok, dr. *Vamos* Henrik ügyész.

(Az Izz. kézmű- és földművelési egyesület) választványa ma dr. *Neumann* Armin udvari tanácsos előklété alatt ülést tartott. A naprend előtt elnök örömmel emlékezett meg *Köhner* Zsigmond és *Weiss* Berthold választmányi tagoknak legutóbbi kitüntetéséről, kiknek az egyesület szereznekívánatait fejezte ki. A legutóbbi ülés óta betöltött adományokról megemlékezvén, a titkár bemutatta az áltami földművelésiskolákban elhelyezett növendékek I. féléves bizonyítványait, melyeket a választmány — teljes melegegedésének kifejezése mellett — vett tudomásul. Ezzel kapcsolatban az egyesület földművelésnövendékek gazdaságokba való elhelyezése érdekében a zsidó földművelőknek felhívások intézését határozták el. *Néhai Pollak* Márk és *Babette* alapítványából 3 kézművesmesternek műhelyük első berendezésére 1600 korona segítséget szavaztak meg. Végül a közgyűlésre nézve intézkedtek, amelyet fojyó évi május 17-ére tűztek ki.

Nyiltér.

JOYNSON
ST. MARY GRAY
eredeti angol bankpocsta- és írógép-papírjai
minden lapban »JOYNSON« vízjeggyel
kaphatók:
POSNER ÉS FIÁ-nál
Gyűrés irada: * * * * *
VI, Csengery-utca 31] * * * * *
V, József-tér 14

Budapesti mechanikai
ZANDER - gyógyintézet
Museum-körút 2. — Gyógy-gymnastika, orvosi masszázs.
Forrólevegő-szuszav-és fenyfűfürdő. (Elgőbűtéses, izületi és idegántalmak, neurasthenia, állmatlenség, gyermekorvosok, szívtörtségek, elhízás stb. ellen.)

Utánvetésre még szállíthatok: impregnált és nem impregnált takarmány- répamagot

és pedig

eckendorfit, oberdorfit, Mammuthot és olajbogyóalakut.

Az impregnált répamag tudvaleg 4—5 nappal előbb kél, mint a nem impregnált.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedés
BUDAPESTEN.

KATZER udvari szállító. Árjegyzék ingyen.

Hazánk első és legnagyobb Molykár ellen biztosító és megóvó intézete.

Iroda: BUDAPEST, VI. Ó-utca 42.
Baktárak: VI. Ó-utca 42. 44. (csaját ház) 45. 46 és Új-utca 45.

Műlábakat,

műkezeket amputáltak részére, műfüzeket ferdenővé-sűk részére, járó- és támpekeket, kezesség mellett legolcsóbban készít

KELETI J. orthopaedial műintézet. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. (Alapítva 1878.)
Legújabb képes árjegyzék (1903.) ingyen és bérmentve.

Nászajándéknak alkalmas műtárgyak,

lécok, szalondíszek, órák automatikus illkór- és szíva-azstalek és bronz-tárgyak kaphatók:

Hegedűs Zsigmondnál, Andrásy-ut 17. sz. alatt.
A sensatívás olcsó szabott árak minden tárgyon fejezve tüntetve.

Mannheimi Biztosító-Társaság

VI. Gyár-utca 7. Telefon 23—23.

- Elvállal olcsón és a legelőnyösebb feltételek mellett:
- I. Egyénienkénti és csoportos **baletst-biztosításokat.**
  - II. **Szavatossági biztosításokat,** gyárosok, iparosok, háztulajdonosok stb.-től.
  - III. **Betörés elleni biztosításokat.**
  - IV. Mindennemű szállítmány és értékbiztosításokat.

Részletes prospektusok kívánatra szolgáltatnak. Helyben üzletszerzők, vidéken ügynökök kerestetnek.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Football-torna. A Nemzeti Sportnak folyó hó 26-án a margitszigeti pályán rendezendő football-tornája iránt sportörökből óriási érdeklődés nyilvánul. A tornára már beneveztek hazai legjobb egyesületeink csaknem valamennyien. Az értékes tiszteletdíjakért 22 csapat fog versenyezni kelni 132 játékoskal s már a játékosok nagy száma változatos dresszekkel nélkül eddig még nem látott gyönyörű látványosság számba fog menni. A küzdelem vasárnap délelőtt 8 órakor kezdődik, amikor a selejtező mérkőzések lesznek. A minősítő és előmérkőzések délután 2 órakor, a döntő küzdelmek pedig 4 órakor kezdődnek. A délelőtti mérkőzések tréningjeggyel tekinthetők meg. Délutánra a helyárák a következők: Pályahíllés: 4 korona. Tribünjegy: 2 korona 50 fillér. Sportjegy: 1 korona 20 fillér. Alólly: 60 fillér. A jegyek árában a szigeti belépődíj belefoglalva. Jegyek előre válthatók Kertész Todoránál (Serviziá-ter) és a Nemzeti Sport kiadóhivatalában (IV. Koronaherceg-utca 3.). A tornán ismeretb játékosaink közül részt vesznek: Bádonyi, Harsány, Bródy, Kolhanek, Bokor, Minder, Szemethy, Gabrovic, Schwarz, Steiner, Neumann, Nirnso, Reiner, Fischer, Aschwer, Niessner, Friedrich, Lindner, Szikla, Vagner, Hölle, Bayer, Sissovich, Capelle, Krafi, Vincze, Medgyesi, Szentey, Gerő, Gulyás Szabó, Jankovics.

Döntő mérkőzés. A B. T. C. és a M. U. E. vasárnap, április 28-án döntő mérkőzést tart melyen úgy az első, mint a második csapatok küzdenek egymással. A második csapatok 2 órakor mérkőznek, ezt követi 4 órakor az első csapatok küzdelme. Mind-

két mérkőzés színhelye a csömöri-úti millenáris pályás a rendes árú belépti-jegyekkel megtekinthető.

*. A Műgyógyászati Football Club május elsején délután műgyógyászati atletikai vadlertől kezdve a millenáris versenypályán a következő sorrendben: 100 yardos siktutas. Sulydobs, 1/4 angol mérföldes siktutas a Műgyógyászati Football Club bajnokságáért. Távolgrás. 1000 méteres kerékpárverseny. 1/4 angol mérföldes stáletatutas szakosztályi stáleták számára. Az atletikai versenyek után, meltek d. u. 1/38-kor kezdődnek, nemzetközi football mérkőzés lesz. M. F. C. és prágai híres Deutscher Fussball Club I. csapatai között.

*. City and Suburban Handicap. Epsomban ma került döntésre a City and Suburban handicap. E nagy fogadóverseny győztese a francia Brambilla lett Valenia és a Lincolnshire-győztes Over Norton előtt. Brambilla az utóbbi napokban eléggé fogadták, de a fővárosi Robert le Diablot volt, amely azonban helyezetlenül jutott, míg a második favoritot Uninsuredet tegnap törölték. A részletes eredménye ez volt:

City and Suburban Handicap. Díj 1000 font sterling, távolság 2000 meter. Brambilla (Thomson) első. Valenia (Madden) második, Over Norton (Macher) harmadik. Azután Pistol, Royal George, Robert le Diablot, Padloc II., Handicapper, Scullion, Joshua, O'Donovan, Rossa Tar Brush, Caro, Gascony, Rayleigh. Fogadások: 10 : 1. 100 : 7. 100 : 8.

*. Bécsi lövészversenyek. Kevésbé érdekes versenyek kerülnek döntésre holnap a Freudenbauban. A Balvány-handicap gyűjti starthoz majd a legjobb társaságot. Jelöltünk:

- I. Samji — Reclame.
- II. La Jeunesse — Hamis.
- III. Piszlicsár — Tepia.
- IV. Krausz Ist. — Aristides.
- V. Aha! — Bolivar.
- VI. Fantassin — Rátking.
- VII. Hippocrates — Couleur.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Az áthárított felelősség. Tavaly őszszel történt, hogy egy szegény paralizált embert véletlenül megmérgezett az ápolója. A beteg dr. Glanber Samu orvos volt, aki már évek óta agyágyúlásban szenvedt, az ápoló pedig Kovács Károly. Az agyágyult ember orvosa, dr. Schön orvosságot csináltott a betegnek esilapítót, ha a roham rájön. Az ápoló egy ilyen alkalommal a kék orvosságot üveg helyett egy másik kék üvegből öntött egy kanálnyit a betegnek, melyben mérég volt. A szerencsétlenség este történt. Virradóra a biológus beteg meghalt. Az ápoló bíróság elé került gondatlanságból okozott emberölés vádjá alatt. Azzal védekezett, hogy már napok óta nem aludt s a végzetes kék üveg egészen olyan volt, mint a medicíns flaska. A törvényszék figyelembe is vette a védekezését mindössze ötven korona bírságra ítélte az ápolót. A pörből azonban új pör sarjadt ki a tárgyaláson. A jelenlő törvényszéki orvos ugyanis figyelmeztette a bíróságot, hogy azt a mérget, amely a szerencsétlenséget okozta, csak receptre adhatja ki a gyógyszerész és csak négy-szögletes üvegben, a két flaska pedig kerek üveg volt és orvosi rendelés nélkül adták. Ebben a pörben Lengyel Lajos budapesti droguista lett a vádlott. A tárgyalás ma volt dr. Nagel eljárásbíró előtt. Ez a tárgyalás megint új fordulatot hozott. Kiderült, hogy amit a törvényszéki orvos előadott, az a gyógyszerészre szól. de egyáltalában nem s őt a droguistákra. Sőt ami a gyógyszerésznek kötelező, az a droguistának tilos. A droguista csak recept nélkül adhat mérget és csak kerek üvegben, ráirva a cédulára, hogy: mérég. Már pedig Lengyel Lajos egészen így járt el, tehát semmi kizogást se lehetett tenni az eljárása ellen. Dr. Héder ügyész megbizott nyomban el is jette a vádat, a mire a bíróság pedig megszüntette az eljárást. A droguista védője ennyivel azonban be nem érte. Követelte, hogy a kincstár, mint alaptalanul pörököt, a költség megfizetésére is, kötelezze a bírót. Minthogy a bírót ez a kívánságot elutasította, a védő föllebbezést jelentett be.

§§ Nemzetiségi sajtóper. A Nyitrai királyi ügyészség Masamy György ellen, aki a Povaszke Novinyban az elítelt Markovicsokat dicsőítő cikket tett közzé, izgatást miatt vádat emelt. Dr. Arkay Koruél vizsgálóbíró a lapot elkoboztatta.

§§ A monoklis tolvaj. A múlt hónap 6-án egy előkelően öltözött monoklis ur jelent meg Halmos János polgármesternek Erzsébet-körtől lakásában s az inasnak átadta névjegyet, amelyen négy korona alatt báró Podmaniczky Pál név volt olvasnató. Amikor az elegáns idegen meghallotta, hogy a polgármester nincs otthon, tintát és tollat kért, hogy levelet írasson neki. Az inas bevezette az idegent a polgármester dolgozószobájába s néhány percre magára hagyta. Ez alatt az idő alatt az idegen feltörte a szoba szekrényét s egy csomó ezüstneműt zsebre dugott. Azután egy korona borralvált nyomott az inas markába s elhagyott. Amikor a polgármester hazaérkezett és észrevette a lopást, nyomban följelentést tett a tolvaj ellen, de ugyanakkor még egy egész sereg följelentés érkezett a rendőrséghez az állítólagos báró Podmaniczky Pál ellen, aki másutt is követelt el hasonló lopásokat s hol báró Podmaniczky-nak, hol báró Országnak, hol meg dr. Bokornak mondotta magát. Így dr. Nékám Lajos főorvos, dr. Friedrich orvos, dr. Lányi Gyula orvos, dr. Vincze Zsigmond orvos, Lichtenegger Gyúzó középiskolai tanár, dr. Feketi Sándor orvos, Jortin Ferenc főorvos, dr. Moravcsik Ernő egyetemi tanár, dr. Bálint Dezső orvos,

dr. Bechert Árnin orvos, dr. Basch Gyula orvos lopta meg. A rendőrség csakhamar kiderítette, hogy a tolvaj Bokor (Breuer) Oszkár foglakozás nélkül való szélhámos. Bokor Fiuméba szökött s ott is követelt el szélhámoságokat, majd ismét visszatért a fővárosba, ahol egy éjjeli kávéházban a detektívek kikukatták és letartóztatták. A veszedelmes szélhámos ma vonta felelősségre a büntetőörvényszék Pap Géza elnökével. Az ügyészség többrendbeli lopás, csalás és sikkasztás büntetőével vádolta s a törvényszék Bokort bűnösnek mondta ki három lopás büntetőben, tizenöt csalás vétségében és egy sikkasztás vétségében s összbüntetésül két évi és egy napi börtönrre ítélte. A törvényszék Lichtenstein Márk és Salczinger Jakab ékszerészek ellen, akiket azzal vádoltak, hogy egyes loptott tárgyakat olcsó árért vetek meg Bokortól, a további eljárást megszüntette.

§§ A tordai gipszgyár. Sulyos vádat emelt Nadányi Emil egy kolozsvári njságban Szerényi József miniszteri tanácsos ellen, akiről egyebek közt azt írta, hogy a nagyon gyarló alakra iektől tordai gipszgyár az ő jóvoltából állami szubvenciót kapott, mert a gyár vezetősége az ő atyafiságából került ki. A kolozsvári esküdtszék mint sajtóbírósg nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt kéthónapi fogháza és száz korona pénzbüntetésre ítélte Nadányit, aki maga is belátta vádjainak alaptalanságát s bocsánatot kért. A Kuria első büntetőtanácsa ma Tassy Pál koronaügyészi helyettes indítványára az entőt semmisségi paraszát elutasította.

§§ A renauói kard. A budapesti törvényszék esküdtszékére ma tárgyalta olytatól Nagy VII. József közrendőr szándékos emberölési bűnyét. Miután a bizonyítási eljárást tegnap este a törvényszék befejezte, az esküdtekhez intézendő kérdéseket ma délelőt szövegezte meg a bíróság. A délután 3 órakor kezdődő tárgyaláson a perbeszédre került a sor s ezeken elhangzása után verdikthozatalra vonultak vissza az esküdtek. A verdikket dr. Baracs Marcell hirdette ki. Az esküdtek bűnösnek mondták ugyan ki Nagy VII. József rendőr vádlottat a halált okozott sulyos testi sértés büntetőben, de azt is kimondták, hogy ezt a bűncselekményt jogos önvédelemből követte el. E felmentő verdikt alapján a törvényszék is felmentette a vádlottat s erendelte azonnali szabadsárahelyezését. Az ítélet hallatára a megölt Horváth Pál özvegye grösös zokogásban tört ki s egyre azt hajtogatta: *Nincsen Isten!* A szegény asszony elájult s a mentőkkel kellett segítségére hívti. Az ítéletben megnyugodott az ügyész is, a meggyilkolt ember özvegye azonban nem tudott nyilatkozni a nagy felindultságtól. Az ítéletet a rendőr nagyszámu barátai zajos eljenzéssel fogadták.

Fiume Pécsétt.

Pécs, április 22.

Egy fumei sajtóügy került ma a pécsi törvényszék elé. Mint ugyanis Pécsről távratozzák, ott ma a közönség élnék érdeklődése mellett kezdődött meg annak a sajtópörnek a tárgyalása, amelyet dr. Kuscher Nándor, a fumei tulzó autonóm-párt vezére indított a Magyar Tengerpart című újság szerkesztője; Hegyi Jenő és Barabás Albert ellen. A pécsi törvényszéket az igazságügyminiszter delegálta az ügy tárgyalására, mert Kuscher, aki jelenleg gyakorló ügyvéd, megelőzőleg mint bíró és ügyész működött a fumei törvényszékénél. A Magyar Tengerpart négy év óta számtalan cikkben megátadta Kuscher, aki a magyarság lelegek-seredetebb ellenségének bizonyult és akiegykorlo vezérért, dr. Maylander Mihályt is árulónak nevezte, mert a képviselőválasztásnál a magyarok jelöltje mellett foglalt állást. A tárgyalásra a fumei társadalom számos előkelő tagja jelent meg, tanubizonyoságot teendő arról, hogy a vádlottak a közhangulatnak voltak tolmácsolói és a magyarság, valamint a város békéjének érdekében támadták Kuscher. A pécsi törvényszék ítéletét nemcsak a fumei magyarság, hanem Pécs közönsége is tesztült figyelemmel várja, mert első eset, hogy egy nemzetiségi izgató nem mint vádlott, hanem mint panaszos áll a bíróság előtt. Jellemző a panaszosra nézve, hogy, ámbár husz évnél tovább volt a magyar bíróság tagja, egyetlen szózt sem tud magyarul s a bíróság kénytelen volt lehozni a budapesti törvényszék olasz tolmácsát. A Munkácsy Mihály-utcai bírósági épület tárgyalóterme nagy közönséggel telt meg. A főtárgyalást dr. Simon József törvényszéki bíró, tanácselnök vezette. Szavazóbírák voltak: Konr János és dr. Porgess Miksa törvényszéki bírák. A vádlottakat dr. Toldy László pécsi ügyvéd védte.

Az inkriminált hírlapi cikkek felolvasása után Barabás Albert, az elsőrendű vádlott kijelenti, hogy a Magyarellenes tüntetések című cikkért a felelősséget elvállalja. Bűnösnek nem érzi magát. Ami a cikkben dr. Kuscher Nándorra vonatkozik, részben személyes tapasztalata, részben szavahihető tanuk bementása alapján írta. Ami dr. Kuscher Nándor e öleletére vonatkozó, bírói ítélet alapján írta. Az inkriminált kitejezésekben, hogy a magyarellenes tüntetések alkalmával dr. Kuscher Nándor volt a diaboli rotae akivel a történet uán már csak a királyi ügyészség és a börtönőröknek lehet szóba állni, büntetendő cselekményt nem lát, mivel az akkori viszonyok mellett a magyar sajtó feladata volt, hogy amikor a reprezentanza terméből Fiuméban a magyarellenes tüntetések kiváltak az utcára, a magyarellenes mozgalom vezetői lehetetlenül tegyék.

A második inkriminált cikkért, Fejlesztés dr. Kuscher ellen szintén elvállalja a felelősséget. Abban sem lát büntetendő cselekményt, hogy mennyire ala-

pos volt a cikk. mutatja az is, hogy Dolvani Attilio fűmél rendőrtörök kapitány kerestette Kuschert, hogy őt, mint a magyarellenes tüntetésekre érlelő szerzőjét, le tartóztassa. Elvállalja továbbá a felelősséget a *képmutatók* című cikkért is. Intenciója e cikk irásánál is ugyanaz volt, hogy a magyar államzeme és a magyarság ellen haragra kelt agítátorokat lehetetlené tegye. Ugyanez a gondolat vezette *az ártatlan* című cikk megírásánál, melyért a felelősséget szintén elvállalja.

Ezután Hegyi Jenőt, a másodrendű vádlottat hallgatták ki. Hegyi kijelenti, hogy a *Magyar Tengerpart* 1899. november 19-iki számában megjelent *Háttalán* című zeirécsik Kuschert Nándorra vonatkozik, mely cikkért ő a felelősséget elvállalja.

A vádlottak kihallgatása után dr. Gyenes József kir. ügyész kijelentette, hogy a vád képviselőlet nem vállalja el és azt következőleg indokolta:

— Egyelőre nem veszem át a vád képviselőletét és ezt az álláspontomat a következőkben indokolom: A magyar vádhatóságnak rendkívül könyves helyzete van ebben a kérdésben, mivel egy nyugalmazott magyar köztisztviselővel áll szemben, aki beadványában azt hangoztatja, hogy mindenkor a magyar államzeme, a magyarság érdekében buzgólkodott és buzgólkodik. Ha ebben a munkájában érte a vádlottak támadása, fenn kell tartani a vádat, de ha igaz mindaz, amit dr. Kuecher Nándorról írtak, hogy ő a magyar államzeme és a magyarság legádázabb ellensége Fiumében, akkor a magyar sajtónak cselekedete ezen az exponált helyen a leghazafiasabb cselekedet volt és a vádlottaknak nem elfűltetését, de dicséretét kellene indítványoznom. A bizonyítástól állg a mérleg ebillenése.

A bíróság termének karzatát zsolóság megölt jogászszag erre lelkesen megjelenése az ügyész, mire az elnök megintette a karzatot. A magánvádi képviselőjének, dr. Zöld Sándornak és dr. Solti Béla védőügyvédnek meghallgatása után a tanak kihallgatása következett.

Va'amenyí tanu kijelenti, hogy a vádlottak a magyar államzeme és magyarság érdekében, minden személyes tekintetektől menten, hazafias kötelességet teljesítettek és kiérdemelték a fűmél magyarság hálaját. A tanak egytől-egyet Kuschert mondták a magyarellenes üzenetek vezetőjének. Az elnök kérdésére a panaszos a bizonyítás kiegészítését kívánja és 24 tanu Cha t beidéztem. A bíróság erről az előterjesztésről holnap határoz, amikor a hátralevő iratokat is felolvassák.

VIDÉK

— **(Románok obstrukciója.)** Aradról táviratozták: A ma tartott meggyűlésen a köztörvényhatóság román tagjainak egy töredéke a magyar jegyzőkönyvek vezetése mellett román jegyzőkönyvek vezetésének behozatalát követelték. E töredék őriási lármát csapott és Urbán Iván főispánt s *Dalmoky* alispánt törvényellenességgel vádolták. A román tulzok valóságos obstrukciót fejtettek ki és reggeltől délig beszéltek, amikor a köztörvényhatósági bizottság elhatározta nagy többséggel, hogy a tulzok indítványát mellőzi.

— **(Közigazgatási érdekesség.)** Vác város tegnap tartotta tavaszi közgyűlését Zádor János polgármester elnöklétével. Az ülésen két java közigazgatási érdekesség is tárgyaltak. Az első ez: *Balkay* István feyintézetű igazgató feygenyekkel a Horváth Mihály-utcat modern utcává alakította át, anélkül, hogy a városnak kiadása lett volna, ezért a képviselőtestület halás köszönetének adott kifejezést. A második érdekesség ez: Elhatározták, hogy a város legfiatalabb negyedében, a Deákvarban a házakat számozzák, de az utókat amerikai módra nem nevezik el, hanem római számokkal látják el.

— **(Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága)** ma *Szeged*-don rendkívül létegeten közgyűlést tartott gróf *Szechenyi* Sándor főispán elnöklété alatt. A simontornyai járás főszolgabírói últára 137 szavazattal báró *Jeszenszky* György szolgabíró választották meg. A közgyűlés kimondta, hogy pártolja Hevesvármegye körlevélét az önálló magyar hadsereg érdekében.

TÁVIRATOK

Lemberg, április 22. *Deiaty*nóbl jelentik hogy a *Lanzynban* kitört tüzvész alkalmával 450 lakóház elpusztult és egy nő a lángok martaléka lett.

A kiegyezés Ausztriában.

Bécs, április 22. A kiegyezési bizottságban *Lecher* a várn-és kereskedelmi szövetség I. cikkének tárgyalásánál kijelentette, hogy bár a politikai helyzet 1893. óta gyökeresen megváltozott, mégis úgy fog szavazni, mint 1898-ban, anélkül azonban, hogy a várn-és kereskedelmi szövetség és a vámtarifa létrejöttét elvi, vagy obstrukciós ellenállással akarna megakadályozni. Kiemeli a magyar politika ellen irányuló panaszokat, amely az osztrák ipari életet lehetőleg megnehezíteni igyekszik és ezután behatóan foglalkozik a lojalitási záradékkal, amelynek államjogi természetéről felvilágosítást kér a kormánytól. Formális tekintetben a szónok azt kérdi, hogy a záradékot

miért nem torjesztették törvényjavaslat alakjában a két parlament elé? Tárgyi tekintetben azt kérdi, hogy mely magyar papirokra vonatkozik az Ausztria részéről magyar értékre koncedált teljes forgalmi szabadság? A lojalitási záradék szentesíti Magyarországnak ausztrialelles politikáját. Az osztrák kormány abban mindent el fogad, amit a hivatott tényezők elfogadhatatlannak jellemeztek. Az I. cikk új szövege össezűgűgűgűben a lojalitási záradékkal, ismét lényegesen rosszabbá tette a *Badeni-léle* kiegyezést. Miután még *Kajtan* beszélt, az ülést félbeszakították.

A délutáni ülésen először *Silény* beszélt. Ezután *Koerber* miniszterelnök részletesen kiemeli azokat az okokat, amelyek a Magyarországgal való közösség fenntartása mellett szólnak. Ez okonál fogva a miniszterelnök mindig a Magyarországgal való megegyezés mellett foglalt állást. A lojalitási záradékot mind a két kormány aláírta. Egyik kormányának sincs a másik ellenében kényszerítő eszköze. *Ha a lojalitási záradékot nem tartják meg, úgy a legközelebbi kiegyezésnél kell majd itélni az ügy eljárás felett.* De nem értéketelen ez a záradék, mert a két kormánynak világos nyilatkozatát foglalja magában, hogy szándékuk a megállapodásokat szövetség és szellemük szerint pontosan megtartani.

A miniszterelnök ellenzi azt az indítványt, hogy az államterületek kifejezést az országterületek kifejezéssel helyettesítsék és végül tekintettel a kereskedelmi politikai viszonyok mielőbbi megállapításának sürgős szükségére, kéri a törvényjavaslat lehető leggyorsabb elintézését. Ezután még *Menger* és *Ploj* beszéltek, mire a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Bécs, április 22. A vámbizottság mai ülésén *Holstein* folytatta előadói beszédét a szövöipari árak ügyében és el fogadásra ajánlotta azt változatlanul. Több felszólalás után *Stibral* osztályfőnök, kormányképviselő kijelenti, hogy a gypot vámtételeknek nélkülözhetetlen elfűltétele gypotiparunk fennállásának. Reflektál az előtte szűlő különböző megjegyzéseire és kijelenti, hogy a finom és legfinomabb szöveteknél nem kívánatos a részletezés, mely részben a leszállítást vonná maga után.

Bécs, A *Neues Wiener Tagblatt* szerint *Láng* Lajos kereskedelmi miniszternek a magyar képviselőházban adott magyarázata a vámszövetség 9-ik szakaszáról az osztrák kormánykörökben kínos feltűnést és kedvetlenséget okozott, mert a magyarázat szerint a magánvasutak államosítása ma csaknem ki van zárva, vagy legalább is meg volna nehezítve. Sem az osztrák kormány, sem a parlament nem járultak a magyarázathoz. *Hir* szerint a két kormány megindította a tárgyalásokat az iránt, hogy a 9-ik szakasz magyarázatát illetőleg egyértelmű megállapodás jöjjön létre, mert ez az ügy az egész kiegyezést meghiúsíthatná.

Loubet Angliában.

Bildá, április 22. *Loubet* elnök ideérkezett és a lakosság élénk üdvözlésben részesítette.

A khinai pénzügyek reformja.

Peking, április 22. Egy épp most megjelent rendelet meghagyta *Csing* hercegnek, hogy vezesse be a khinai pénzügyek új rendjét azáltal, hogy az egész országra nézve egy egységes valutát állapít meg. *Pekingben* pénzverdét fognak felállítani, hogy a tartományoknak egységes pénzt adjanak. Ez az intézkedés Japán befolyás alatt jött létre.

Olaszország külügyminisztere.

Róma, április 22. *Viktor Emánuel* király kinevezte *Morin* tengerészeti miniszter külügyminiszterré és *Betollo* ellentengernagyot tengerészeti miniszterré.

A francia kulturharo.

Lesneven (Finistère megye), április 22. Az ittoni járás több községének lakossága elhatározta, hogy a benedek-rendi és egyéb szerzeteseknek péntekre kitűzött kiutasítását megakadályozzák és nagy tüntetéseket rendeznek.

A marokkói lázadás.

Madrid április 22. A *Liberal* melilái jelentése szerint *Mulei* Mohamedet Fezben szűltánna kiállították ki.

Közigazgatási távirat.

Bécs, április 22. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) *Buza* tiszavideki 8.50—8.90, tehérmegyei 8.20—8.50, rozs 7.20—7.85, tengeri 6.40—6.65, zab 6.35—6.70 korona.

New-York, április 22. (Törvényközlés.) (Zárulat.) *Gypot:* New-Yorkban helyben 10.45 (10.35), áprilisra 10.23 (10.15). *Juliusa* 9.89 (9.79). *New-Orleansban* helyben 10.— (10.—). — *Petrolium:* *Stand white* New-Yorkban 8.35 (8.35). *Stand white* Philadelphában 8.30 (8.30). *Kaffin* in *Cases* 10.50 (10.50). *Credit* *Balances* at *Oil City* 1.50 (1.50). — *Zsúr:* *Western* steam 10.25 (10.25). *Róne* és *Brothers* 10.45 (10.40). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Áprilisra —, —, —.

— *Májusra* 52.1/2 (53.—). — *Juliusa* 59.1/4 (50.1/4). — *Buza* irányzata szabálytalan. — *Piros ősi helyben* 83.1/2 (83.1/4). — *Ápr-ra* —, —, —. — *Májusra* 81.1/2 (81.1/4) — *Juliusa* 76.1/2 (76.1/2). — *Szept-re* 74.1/4 (74.—). — *Gabona szállítási díja* *Liverpoolba* 1.1/2 (1.1/2). — *Káv:* *air Rio* 7. sz. 5.1/16 (5.1/4). — Áprilisra 3.70 (3.75). *Juliusa* 4.00 (4.05). — *Zsúr:* *Spring* *Wheat* *clears* 3.05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor:* 3.1/16 (3.1/16). *On:* 29.50—29.70 (29.62—29.75). — *Réz:* 15.——15.25 (15.——15.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 22. (Törvényközlés.) (Zárulat.) *Buza* irányzata szabálytalan. — *Máj-ra* 77.1/2 (77.1/2). — *Juliusa* 71.1/2 (71.1/2). — *Tengeri* irányzata állandó. — *Máj-ra* 44.1/4 (43.—). — *Zsúr:* *Máj-ra* 9.80 (9.90). *Jul-ra* 9.72 (9.82). — *Szalonna* *short* *clear* 10.18 (10.18) — *Sertésus:* *Juliusa* 17.42 (17.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

A varrógépnl.

— *Pásztor* Árpád fordítása. —

Néztek, mily sápadt legény,
A vére egyen hűl,
S mégis naphosszat s éjszaka
Varr, egyre varr s csak ül.

Sok hold kel fel, sok hold fogy el
Es új év évre jó,
De görbe háttal, roskadón
Varr, varr mindegyre ő.

Verték tit ki homlokán,
Ajka mint a halál,
Nem az erő, de a nyomor
Mi itt munkába áll!

Es aj kiszírja erejét,
Szeme könnytelve néz,
Es amit varr későn, korán,
Könnyseptől busz nehez.

Ki tárja fel a lús jövőt,
Hogy e sápadt legény
Meddig hajszolja kerekét?
Ki tudja? Kérdem én,

Oh nem tudom... Csak azt tudom,
Hogy — későn, vagy hamar —
Ha ez kidől, egy más leül
Es varr, és varr, és varr...

Morris Rosenfeld.

— **Amerikai köztársasági elnökök.** Az *Utica Observer* című amerikai újság érdekes dolgokat közöl az Egyesült-Államok köztársasági elnökeiről. Első elnökeink — írja ez az újság — késsel ettek. Washington, John Adams, Jefferson Tamás, Madison James és Monroe: mind késsel kebelezték az enniválót. John Quincy Adams, tehát a hatodik elnök, volt az első, aki villával ékezett. A felesége zavarodottan mentegetőzött vendégei előtt, hogy lérje ezt a szokást Franciaországban tanulta és nem tud róla lemondani. Jackson Andrew, a következő elnök, megint helyreállította a republikánus szokást és becsületes egyszerűséggel a késsel falatozott. Mindezeknek pedig megvolt az a szokásuk is, hogy a kávé és teát mindig a tálcára öntötték, hogy kihűljön. Taylor tábornokról, a tizenketedik elnökről mesélik, hogy egy reggel karján piaci kosárral sétált végig Washington utcáin és a piacon a mézszarobódéknál hűs felére alkudozott. Adams, aki, mint ismeretes, korának egyik legműveltebb férfja volt, akit hivatalnokársai is kiemeltek, éveken keresztül diplomáciai szolgálat teljesítésére Európában tartózkodott. Így 1797-től 1801-ig a porosz udvarnál tartózkodott; 1797-ben fordította le *Wieland Oberonját* és később mint a Harvard-egyetem irodalmi tanszékének tanára, számos tanulmányt írt a szónoki művészetről. Mint Monroe elnök államtitkára megírta az 1838. decemberben kelt üzenetet, mely a híres Monroe-életet proklamálta. Érdekesek a mellékevek, melyeket az amerikai elnökök kaptak s amelyek még ma sem veszték ki a köztudatból. Washington a haza atyja, Jefferson a monticelloi bölcs, Jackson Old Hickroy-nak neveztek el, mert olyan szívós volt, mint az amerikai diófa. Az első Harrison a Tippecanoe nevet kapta, arról a csatáról, melyet 1811. Nyugotíndiában megnyert. Lincoln Honest Abe volt (Ábrahám helyett) halála után pedig mártyr-elnöknek keresztelték el. Grantot az appomatoksi hősnak neveztek. A legutóbbi elnököknek rendszeren családii névüket rövidítették meg. Clevelandot még ma is általában *Grover*nak hívják előnévről, Mac Kinley Mc. volt vagy Major katonai rangjáról. Roosevelt végül elnöksége előtt *Teddy* néven volt közsismet (Foodor rövidítése). Az ilyen néven azonban rendszeren elmosódnak, elvesznek.

— **Milyen legyen a házasság?** A norvég államférfiak új házassági törvényt akarnak életbe léptetni és így éppen időszéri az érdekes előadás, amelyet *Ellen Key*, a híres svéd írónő tartott a napokban a svéd leányoknak a házasságról, amelyet legközelebb reformálni kellene. Előszörban az életkort akarja megállapítani, úgy, hogy ne legyen huszonöt évnél nagyobb korkülönbség a házastársak között. Ezenkívül szükségesnek tartja azt is, hogy a férfi és nő is orvosi bizonyítvánnyal igazolja egészséges voltát. A gyermeknevelési és ápolási költségeket a férj és feleség egyforma arányban viseljük és egyébként olyan legyen a viszony a házastársak közt, mint két üzletlár között. Az asszonynak a ház körül való munkálkodása éppen olyan fontosnak tekintessék, mint a férfi küzdelme az életben. A válásról az a véleménye *Ellen Key* urhölgynek, hogy egyévi házasság után lehessen csak elválni, de akkor se véglegesen, hanem éljenek a házastársak egy évig egymástól külön és ha ezalatt nem gondolták meg magukat, ám akkor következék a végleges elválás.

— **A frázisok gyűjtője.** Egy párisi választógyűlésen a napokban egy kereskedő megfigyelt egy embert, aki a közelében ült és nagy buzgósággal jegyzgette a jelölt beszédét.

— Uraságod alkalmasint újságíró? — kérdezte a kíváncsi kereskedő.

— Nem, uram, — szökö röviden a másik.

A gyűlés nemsokára bevezérdött és a kereskedő arra kérte szomszédját, hogy kísérelje egy kávéházba. Az idegen belegeyezett s a kávéházban a követezőket adta elő:

— Ki akarom elégiteni kíváncsiságát. Hejesippe Lelampe a nevem. Éveken át a legnagyobb nélkülözések közt éltem, míg nem jutottam arra a gondolatra, hogy frázisokkal kereskedjem.

— Frázisokkal, hát ez mit jelent? — kérdezte bámulva a kereskedő.

Lelampe erre elmondotta, hogy évek óta részt vesz minden nyilvános gyűlésen és feljegyzi a szónokok szép frázisait.

— Ugy-e igaz, hogy minden szónok, még a kevésbé tehetséges is, egyszer rábukkan egy szóvirágra, egy lendületes frázisra, mely megérdemi a feljegyzést. Ezeket a pillanatokot lesem én meg és minden egyes frázist feljegyzek füzetemben. Eddig négyezret gyűjtöttem össze és majd kiadom őket egy füzetben. Többet már e adtam híres politikusoknak és már gyakran tapsoltak meg a kamarában oly frázisokat, melyeket én szedtem fel.

A kereskedőnek nagyon megtetszett ez az eszme és azt kérdezte Lelampetól, hogy eddig miért nem jelent meg a könyve.

— Fájdalom — válaszolt ez — a kéziratot el kellett zálogosítanom egyik hitelezőmnél és ötszáz

franka volna szükségem, hogy ismét kiváltsam. Ha valaki rendelkezésemre bocsátná ezt az összeget, átengedném neki munkámat, amellyel vagyont lehetne szerezni.

A kereskedő azonnal ráállott az alkura, Lelampe pedig odaadta a bitelező címét. A kereskedő azonnal fölkereste ezt, átadta neki az ötszáz frankot és a nyugtával együtt átvett egy zárt kezettől, amely az értékes kéziratot tartalmazta. Amikor otthon kinyitotta a dobozt, csak egy régi szakácskönyvet talált benne. Azonnal visszasietett a hitelező lakására, de az már nyomtalanul elűnt.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete I. hó 19-án tartotta XII. évi rendes közgyűlést *Förster* Nándor miniszteri tanácsos elnöke alatt. Az egyesület évi jelentése szerint annak tevékenysége a hazai vas- és gépipar érdekeinek megővésére s a külföldi verseny ellen való megvédésére irányult, amely a feljött évben éppen olyan határozott intenzív volt, mint az előző években. Sajnálattal konstataja a jelentés, hogy a vas- és gépgyárak a feljött évben is az általános közgazdasági depresszió nyomása alatt nagyotok munkahiányban szenvedtek, úgy, hogy a gyárak, amelyek munkasállagukat már az előző években tetemesen redukálni voltak kénytelenek, munkásait a jelenlegi létszámban is alig voltak képesek megtartani és helyzetük napról-napra válságosabbá válik. Az egyesület a Magyarországi Hirlap-írók Nyugdíjintézete számára 600 K. adományt folyósított. A pénzüri jelentés és a jövő évi előirányzat a közgyűlés helyben hagyta. Végül köszönetet szavaztak az elnöknek az egyesület és az érdekeltek javára kifejtett buzgó tevékenységért, színtügy az egész tisztviselői karnak. A közgyűlést az egyesület vezetőségének megválasztása fejezte be, amely a következő eredményre ért véget: Elhök lett *Förster* Nándor miniszteri tanácsos, alelnök *Röck* István titkár *Strasser* Gyula. gazdák *Fényi* Béla és *Polnai* Sándor. A választmány tagjai lettek: *Asbóth* Emil, *Baumgarten* Henrik, *Herzog* József, *Kaufmann* Berthold, *Kühne* Ede, *Láng* László, *Thaly* Zsigmond és *Vaitö* Béla. Az ipari ellenőrző-bizottságba bevasztották: *Biró* Aranyt, *Cserháti* Jenőt, *Kögler* Gusztávot, *Láng* Lajost, *Mechneri* Andrást és *Thaly* Zsigmondot.

Az Országos Ipari egyesület végrehajtó-bizottságának legutóbb *Mattekovits* Sándor elnöke alatt tartott ülésén a következő fontosabb ügyek kerültek elintézésre: A székesfővárosi polgársága által a jóvárosi pályaudvarok rendezésére kiküldött száz-as-bizottság tárgyalásán már részvételre a bizottság *Paloczi* Antal és *Galléri* Mór igazgatót kérte fel. Egy budapesti műtrágyagyár beadványt intézett az egyesülethez az O. M. G. E. által a műtrágya-kartell ellen indított mozgalom tárgyában és kéri, hasson oda az egyesület, hogy az O. M. G. E. által létesíteni kívánt új műtrágyagyár, amelytől a gazdák ezt a cikket közösen szereznek be, sem rendkívüli sérgelyben, sem készpénz-olajban és csupán a törvény által biztosított kedvezményben részesíttessék. A beadvány

kiemeli, hogy az új vállalatnak ilyen előnyben részesítést igazságtalannak és a nagy áldozatokkal megteremtett műtrágyaiparra *veszedelmesnek* tartja. A bizottság mellényelva a felhozott indokokat, a kérelem pártolását határozta el. A gyári balesetekért való felelősség törvény után való szabályozása ügyében az egyesület e hó 28-án értekezést tart melyre az összes társasági elnökök meghívja. Az egyesület ez évi közgyűléseinek megtartását a bizottság május hó 21-ére tízte ki. Belső ügyek elintézése után az ülés véget ért.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy *Tököl* állomást az Össz. Szervelet névze ma megnyitotta.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 36.50 korona pénzben, 37.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingent készáru 40.20 korona pénzben, 40.60 korona áruban.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közgyűlés intézése.) Április 22-ikén. Főhajtás: Zsírterés, egymint öreg I. rendű 350 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal néhez 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husstérés egymint: néhez 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 478 darab. Előző napi maradvány 4 darab, összesen 482 darab. Eladott 302 db. Maradvány 180 db. A vásár irányzata eszöndes. Az árak száldarab. — Következő árak jegyzetelték: Zsírterés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 104—105 fillérig; II. rendű 280—350 kilogramm 100—102 fillérig; selejtelt 100—102 fillérig, silány — fillérig, fiatal néhez 300 kilogramm felül 108—115 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 110—111 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 94—106 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husstérés: Néhez 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, éölcsulyban.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, április 23.

Nyugodt üzletmenet mellett 20060 métermázs buza került a forgalomba egy pár tétel néhány fillérel magasabb áron.

Más gabonamétegekben csekély volt a forgalom és az árak nem változtak.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 82 k. 8 K. 40 f. 200 mm. 82 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 81-5 k. 8 K. 37½ f., 400 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 600 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 500 mm. 81 k. 8 K. 37½ f., 200 mm. 81 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 30 f., 460 mm. 81-5 k. 8 K. 35 f., 150 mm. 80-5 k. 8 K. 32½ f., 150 mm. 80-5 k. 8 K. 30 f., 230 mm. 80-5 k. 7 K. 32½ f., 1000 mm. 80-3 k. 8 K. 20 f. felső. 800 mm. 79-5 k. 8 K. 02 f. felső, 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 600 mm. 80 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 79-7 k. 8 K. 22½ f., 200 mm. 79 k. 8 K. 17½ f. sárga, 300 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 200 mm.

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irta: GIOVANNI VERGA

(1)

San Giovanniban hajnali misére szökö a harang, de a helységre még mély álom borult, mert három nap óta sett az eső és a szántóföldek terdíg süppedt az ember a sárban. A siri eszöndben csakhamar lármá hallatszott, a Sant Agata éles harangja hívogatott segítségért, ablakokat és ajtókat tásztították ki, az emberek egy ingben rohantak elő és mindenki kiabált:

— Megmozdult a föld! Szent Gergely, légy mellettünk!

Még sötétség honolt a tájon. A távolban csak egy szénegző tűze villogott kísértetiesen, jobbra a hajnali csillag ragyogott egy alacsony felhő felett, amely hosszában kettéhasította a derengő égboltozatot. Valami sajátzerű kutyaugatás üvöltött végig az egész helységen és csakhamar társul szegődött hozzá a mélyebben fekvő városrészből a San Giovanni komoly harangja, amely szintén vést hirdetett, aztán San Vito repedt harangja, odébb az istenanya templomának harangja és a Sant Agatáé — mintha fejére akarna esni a lakosság. Egymásután felbredtek a különböző kolostorok harangjai is, a Santa Maria, a San Sebastiano és a Santa Teresa: általános harangzás, amely a sötétben rémülten zugott el a tetők felett.

— Nem, nem! Tűz van! Tűz van a Trao-palotában! Szent isten!

A férfiak kiábrándva, nadrágjukat kezükben szorongatva, rohantak ki az utcára. A nők vilá-gosságot tettek az ablakokba, az egész városka

ragzott a fénytől, mintha a „kövér“ csütörtök estéje volna, amikor kettőt harangoznak. Az égnék állt a haja annak, aki messziről látta.

— Diego ur! Ferdinánd ur! — hallatszott a kiáltás a téren és valaki egy nagy követ dobott neki a kapunak.

A főtérről és más utcákból egyre özönlött a nép: rémesen kopogtak a durva csizmák a követzenen, néha-néha egy név kiáltása hallatszott, a mellett a szakadatlan zörgetés a kapun és a hang, amely folyvást kiabálta:

— Diego ur! Ferdinánd ur! Hát mindnyájan meghaltatok?

A Trao-palotából a rozoga parkányzat felett csakugyan szikrákkal telebhintett sűrű füst-kévék csaptak ki és felülről vörös fény ömlött el, megvilágítva a kapun kívül összegyűlt szomszédokat. Hirtelen kitaszította valaki az ablakot és egy visító hang hallatszott:

— Segítség!... Tolvajok!... Szomszédok, segítség!

— Tűz van! Tűz van a házában! Nyissa ki, márkí ur!

— Diego! Diego!

Ferdinánd márkí eltorzult arca mögött megjelent most az ablakban Diego testvérenek piszkos hálósapkája és lobogó ősz haja és hallani lehetett a tuddővözés rikácsoló hangját, aki szintén azt kiáltotta:

— Segítség... Tolvajok vannak a házában! Segítség!

— Mit, tolvajok!... Mit keresnének azok odafenn! — gonyolódott egy ember a tömegeből. — Bianca! Bianca! Segítség! Segítség!

Ebben a pillanatban megrékezett egészen kimerülten Nanni, aki megesküdött, hogy ő is látta a tolvajokat.

— A saját szememmel!... Az egyik ki akart ugrani Bianca kisasszony ablakából és megint visszaugrott, amint összecsdülve látta a sok embert.

— A kastély ég, halljátok! Az egész város

elpusztul! Es az én házam egészen mellette van, — kezdett kiabálni Motta Gernald mester.

Aztán sikerült másoknak a kaput betörni és behatolni az udvarra, egyik a másik után, terdíg süppedve a gazban; kiabálva, lármázva és tele vizes-dézsákkal és korsókkal; Crosino szomszéd a tejszével, Lukas, a sekrestyés, aki még egyszer kongatni akarta a haragot, hogy segítséget hívjon; Pelagotti, ugy amint az első lármában kitesített a rozsdás pisztolylyal, amelyet a széna alól húzott ki.

Az udvar felől még nem lehetett látni a tüzet. Csak időközönként, amikor éjszakeleti szél fújt, csaptak ki nagy füstfelhők, amelyek a fal mentén a kertben virágzó mandulafák alatt veszttek el. Az ereszt alatt riskévék lögtak és a háttérben, éppen Motta szomszéd háza mellett, mindenfélé fa: öreg deszkák, korhadtt gerendák és malomszerek, amelyekre nem akadt vévétel.

— Rosszabbak a gyujtogatónál. Nézzétek! — kiáltott Motta mester. — Elég, hogy az egész városrész a levegőbe repítse! Én nekem ide rakjék éppen a falam mellé, mert hiszen nincs veszíteni valójuk. Halál és pokol!

A lépcső felső fokán állt Ferdinánd márkí egy öreg eszökpönyegbe burkolva, fejére zsebkendőt kötve, szakállát már nyole napja nem nyiratta rövidre, vadul néző szemével, amelyek sovány arcáról úgy bámázkodtak, mintha örült volna és folyvást ismételtette, akár csak egy kaeca:

— Erre! erre!

De senki sem mert látni az ingó lépcsőre. A ház ígygi kastély volt! Falai bedőltek, vakolat nem volt rajtuk, mindenütt repedés a parkányzat-tól le a földig; az ablakokon sem volt üveg; a kopott, letépett címer a kapu felett egy rozsdás szegen talált helyet. Motta mester mindenekelőtt a földhalmozott fát akarta kihordani a tere.

— Ezt egy hónapig sem lehet innen elhordani! — válaszolt a Pisztolylyal, aki ásztozva áldogált még folyvást a pisztolylyal a kezében.

— Az ördögbe, éppen az én falam mellé

785 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 78-8 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 77-5 k. 8 K. 05 f.

Fejérmegyei: 150 mm. 77 k. 7 K. 87 1/2 f. sárga. Pestmegyei: 200 mm. 80 1/2 k. 8 K. 25 f. 200 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 600 mm. 79 1/2 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 l., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 95 f. sárga, 400 mm. 77 k. 8 K. 05 l., 30 mm. 80 k. 8 K. 05 f.

Bácskai: 100 mm. 77-5 k. 8 K. 17 1/2 f., 1600 mm. 76-6 k. 8 K. 17 1/2 f., 1000 mm. 76 k. 8 K. 05 f. O-Kanisai: 2000 mm. 78 k. 8 K. 05 f. Beszkerei: 3500 mm. 77-5 k. 7 K. 80 f. Szanádi: 1500 mm. 78-5 k. 7 K. 70 f.

Miná három hónapra. Rozs: 200 mm. 6 K. 81 1/2 f. ab Déli vasut. 100 mm. 6 K. 80 f., 500 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 77 1/2 f., 150 mm. 6 K. 75 f.

Zab: 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 30 f., 100 mm. 6 K. 22 1/2 f., 100 mm. 6 K. 15 f.

Tengeri: 700 mm. 6 K. 15 f. wagonba rakva. Kúposztrépe: 450 mm. 11 K. 10 f. ab Budapest. Képzésüzlettel.

A készrész hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'B u z a', 'Kiló', 'K-tól', 'K-ig', 'Kiló', 'Kilogramm', 'K-tól', 'K-ig'. Rows include Tiszavideki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácsági, Borsos, and other grain types.

Table with columns for 'Egyéb gabonafélék', 'Kiló', 'K-tól', 'K-ig', 'Kiló', 'Kilogramm', 'K-tól', 'K-ig'. Rows include Rozs, Arpa, and other grain types.

A határvidéki letyáncok a következő költségek körtékent:

Table listing prices for various goods: Áprilisi buza 1903., Májusi buza 1903., Októberi buza 1903., Áprilisi rozs 1903., Októberi rozs 1903., Áprilisi zab 1903., Októberi zab 1903., Májusi tengeri 1903., Juliusi tengeri 1903., Augusztusi repce 1903.

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing closing prices for various goods: Áprilisi buza 1903., Májusi buza 1903., Októberi buza 1903., Áprilisi rozs 1903., Októberi rozs 1903., Áprilisi zab 1903., Októberi zab 1903., Májusi tengeri 1903., Juliusi tengeri 1903., Augusztusi repce 1903.

Délután fél 5 órák zárul:

Table listing closing prices for various goods: Áprilisi buza 1903., Májusi buza 1903., Októberi buza 1903., Áprilisi rozs 1903., Októberi rozs 1903., Áprilisi zab 1903., Októberi zab 1903., Májusi tengeri 1903., Juliusi tengeri 1903., Repce augusztusra 1903.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde lánghán zárul.

Értéktőzsde. Osztrák Hitelrészvény 672.75-673.25. Államvasuti részvény 683.75-684.5 korona.

A déli tőzsde a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 99.62 1/2-99.65. Magyar Hitelbank részvény 720.-721.-. Jelzálogbank részvény 519.-519.50. Osztrák Hitelrészvény 672.25-672.50. Magyar Kerámiai részvény 95.-100.-. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 517.-518.-. Ujlaki Téglagyár részvény 215.-220.-. Adria Hajózási részvény 455.-459.-. Közúti Vaspálya részvény 610.-. Városi Villamos Vasut részvény 300.-. Déli vasut részvény 41.25. Államvasut részvény 683.25. Athenaeum részvény 99.- korona.

4 órák zárul: Osztrák Hitelrészvény 671.50.

Magyar Hitelrészvény 718.50. Leszámitolóbank részvény -.-. Rimamurányi vasmű részvény -.-. Osztrák-magyar államvasuti részvény 683.-. Közúti vasut részvény 610.-. Városi villamos vasut-részvény 299.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árjolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.-54.- korona, vörös aprószemű 51.-57.- korona, vörös erdélyi -.- korona, vörös búsági -.- korona, középszemű 59.-61.- korona, nagyszemű 63.-67.- korona. Disznózsír: budapesti 80.-80.50 korona, vidéki -.- korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki -.- korona, városi 4 darabos 65.50-66.-, korona, 3 darabos 67.50-68.-, korona, üstölt -.- korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.-12.25 korona, 120 darabos -.- korona, 100 darabos 13.-13.50 korona, 85 darabos 15.-15.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 11.50-11.75 korona, 100 darabos 12.50-12.75 korona, 85 darabos

14.25-14.75 korona. Szilvaiz: slávoniai 15.50-16.- korona, szerbiai 13.50-14.- korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsde üzletelen, csakis fegyvergyári részvényekben volt vételekvd emelkedő árak mellett. A prolongációnal reportelték 4%-ra emelkedtek.

A déli tőzsde megnyitásokor rezervált.

Bécs, április 22. (Magyar értékek zariata.) 4%-os aranyjárdék 121.40. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 158.-. Magyar vasuti kölcsön ezüstben -.-, Magyar keleti vasuti állami kötvény -.-, Magyar leszámitoló- és penszálítóbank 451.-. Rimamurányi vasműrészvény 481.-. Magyar koronajáradék 99.45. 4%-os Magyar földtenger. kötvény 99.45. Magyar hitelbank részvény 720.-. Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 203.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 383.75 Magyar keresk. bank 26.58. Magyar cukoripar 14.60.

Bécs, április 22. (Osztrák értékek zariata.) 4-2%-os papírjárdék 100.75. 4%-os osztr. aranyjárdék 121.55. 1860-os sorsjegy 153.90. Osztrák hitelrészvény 434.-. Angol-osztrák bank 274.-. Bécsi bankjegyet 484.75. Osztrák-magyar bank 15.99. Déli vasut 42.50. Dunagőznávozási részvény 854.-. Dohányrészvény 339.-. Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltó 116.92. 4-2%-os ezüst járadék 100.55. Osztrák koronajáradék 101.20. 1864-iki sorsjegy 247.-. Osztrák hitelinstitúti részvény 671.-. Unionbank 526.-. Osztrák Länderbank 409.50. Osztrák-magyar államvasut 682.25. Elbavölgyi vasut 435.-. Alpesi bányarészvény 387.50. 20 irank. arany 19.06. Londoni váltóár 239.75 Bécsi Iramway Litt B. -.-. Bécsi Iramway Litt A. -.-. Lapot kohó 320.-. Az irányzat nyugodt.

Bécs, április 22. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 671.-. Magyar hitelrészvény 720.50. Angol-Osztrák bank 275.-. Bécsi bank-egyesület 435.25. Union bank 528.50. Länderbank 410.-. Osztrák-magyar államvasut részvény 683.-. Déli vasut 43.25. Elbavölgyi vasut 481.-. Eszánnyugati vasut részvény -.-. Dohányrészvény 336.-. Rimamurányi vasmű 481.-. Alpesi bányarészvény 381.-. Májusi járadék 100.75. Magyar korona járadék 99.60. Török sorsjegyek 117.25. Német birodalmi mársra 116.98-117.02. Napoleon'or 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 22. (Létszei tudósítás.) Newyork tegnapi szilársága hatán nélkül maradt. Új impulzus hiánya és a realizálás kedv mindentől üzletelenségre vezetett. Bankok keveset változtak, ellenben bányaréteké genyebbek Hazai állampapírok gyengültek realizálások következtében. Spanyolok és törökök ártartók. Vasutak csöndeseek, később vasuti részvények engedtek és névéréteké gyengültek. Egyebek esen-desek. Magánleszámitolási kamatláb 2 1/2%. Ultimópénz 2 1/2%.

Berlin, április 22. (Zariata.) 4-2%-os papírjárdék -.-. 4%-os osztrák aranyjárdék 103.80. Elbavölgy vasut -.-. Magyar koronajáradék 109.23. Osztrák-magyar államvasut 146.90. Kassa-oderbergi vasut -.-. Bécsi váltóár 85.45. Magyar vasuti beruházási kölcsön -.-. Alpesi bányarészvény -.-. Disconto-Commandit 188.60. Általános villamosági Edison 189.50. Gelsenkirchm 183.10. Laura-kohó 210.80. 4-2%-os ezüstjárdék -.-. 4%-os magyar arany járadék 102.40. Osztrák hitelrészvény 211.50. Déli vasut 43.25. Károly-Lejos vasut -.-. Orosz bankjegyek 216.-. 4%-os új orosz kölcsön 98.50. Török dohányrészvény -.-. Olasz járadék 133.75. Magyar hitelbank -.-. Dynamit Trust 163.10. Harpeni 184.10. Az irányzat gyenge.

Berlin, április 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom! 4%-os magyar aranyjárdék 102.75. Magyar koronajáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény

hányták ezt a sok lim-lomot! Akarjátok-e hallani vagy sem?

Giaconelet azt mondta, hogy mindenekelőtt az ereszt kell lebontani; a sekrestyés váltig azt állította, hogy e pillanatban veszedelem nincs, szóval valóságos bábeli torony.

A többi szomszédok is elösiettek. Santa Motta, kezeivel zsebében, vidám arcával és mindig vaskos tréfiával. Speranza, a nővére, zolden az epétől, csecsemőjének szájába dugva aszott mellét és mérget hánnya a Traók felé:

— Szomszédok... hát lássatok kissé utána — raktáraink egészen mellette vannak... Rá-rivallt férjének Burgiora is, aki ingujjban álldögött:

— És te nem szólsz egy szót sem. Úgy állsz, mint egy bagoly! Hát minek is jöttél ide? Motta mester volt az első, aki káromkdvá a lépesőre ugrott. A többiek, mindmegannyi orosz-lán, utána rohantak a sötét és üres termeken keresztül. Minden lépesőre az egerek zöreje hal-latszott, megrémítve a jámbor embereket... Vigyázn! Vigyázn! A plafon beszakad!

Nanni, aki még mindig nem vette le szeméit arról az ablakról, minden pillanatban felordított: — Itt van! Itt van ő! — és a könyvtárban, amely teljesen tönkrement, csak egy hajszalon-mut, hogy Pelagotti pisztolya le nem lötte a sekrestyést.

A homályon keresztül, folyvást hallatszott Ferdinánd márkli tampa hangja: — Bianca! Bianca!

Es Diego márkli, aki egy ajtón kopogtatott, minden embert, aki elment mellette, megfogott a kabátjánál és szintén ordította: — Bianca! Nővérem!

— Micsoda vicek ezek? — válaszolt Motta mester oly vörös ábrázattal, mint egy paradicsom-alma, egy rántással kiszakította magát Diego kezéből: — Az én házam a maguk tőzszomszédágában van, érti? Az egész város el fog pusztulni!

A dűledezz palotában borzasztó lötás-futás volt. Nők vízzel rohantak, a gyermekek a nagy zavarban lármásan mulattak, mintha valami ünne-

pély volna ott bent, kíváncsiak nyitott szájjal oláklodtak, letépték a kárpitokról lefogó szövet-rongyokat, fogdosták az ajtók faragványait, ordítottak, hogy hallják az utolsó termék visszhangját, és felecsapták az orrukat, hogy lássák a mennyezet aranyozásait és a családi ereklyéket; a Trao-nemzettség őseit és ezeknek, mintha kiégett volna a szemük, láttára ennyi csöcseléknek, amely e kastélyban összeverődött.

Volt nagy lötás-futás, hogy szinte táncolt a padló.

— Erre! Erre! Most beszakad a tető! — ordított Santo Motta, Diego márkli és Ferdinánd márkli, elkábúlva, magukból kikelve, tasztíva a tömegőt, amely házúk nyomorát minden sarokból feltárta, egyre csak azt kiabálták: — Bianca! Nővérem!

— Ég a házatok! Értitek! — kiáltotta fű-lükbe Santo Motta.

— Ebből az ócska holmiból szép kivilágítás lehetne!

— Erre! Erre! — hallatszott egy hang az utca felől. A tűz lent van a konyhában...

Nunzio mester, Geruald atyja, egy létrába kapaszkodva szemközti házának tetejéről hadonászott a kezeivel.

Cosimo mester felmászott az ereszre és a fejével nagyot döngöztet rajta.

— Ne bántsa! Ne bántsa! — hangzott alul-ról. Ha levegőt csinál a tűznek, az egész palota azonnal lángba borul.

Ebben a pillanatban Diego mester öklével a homlokára ütött és hebegte: — A családi papírok! A pörös akták! — és Ferdinánd márkli szintén kiabálva, mint egy örut, rohant, kezeivel tépve haján.

Az ablakon és erkélyen keresztül a nagy szél sűti füstoszlopot hájított a szobába, Diego márkli köhögött miatta, miközben folyvást kiabált. — Bianca! Bianca! Ég a ház!

kitágult szemgolyókkal, félíg megfulladás, visz-szatért.

— Halál és pokol!... Oldalt már nem is lehet bejutni!... Tönkre vagyok tével!

A többiek egyszerre lármáztak, mindegyik tul akarta harsogni a másikat.

— Dobjátok rá téglát... Tamaszszátok meg a kémény lépesőjét. Nunzio mester, háza fedelén állva ugy hadonászott, mint egy részeg ember. A sekrestyés valóban elszaladt, hogy meghuzza a harangot; ott lent a teret ugy elepték az embe-rek, mint a legyek. A folyosóról végre kilármázta a többi hangját, szinte rekedten az ordításól, Speranzaé, hogy utat vágjon magának, éles kar-mával lehasította az emberekről a ruhájukat és habzó szájál kiabált: — Az alsó lépesőről, a folyosó végén!...

Mindenki arra az oldalra szaladt át és egye-dül hagyta Diego márkli, aki nővére ajtaján ordított: — Bianca! Bianca!...

Az ajtó mögött hallani lehetett zajt, vad futást, ahogy oly emberek szoktak futni, akik fejüket vesztették egy eldöntött szék zuhanásától. Nanni a folyosó hátterében megint elkezdett kiabálni: — Itt van ő! Itt van ő!

Es hallatszott Pelagotti pisztolyának durra-nása, akár csak egy ágyulósé.

— A csendörök! Itt vannak a csendörök! — kiáltá Santo Motta az udvarról.

Ekkor hirtelen kinyílt az ajtó és megjelent Bianca kisasszony, kibontott hajjál, halottalványan, göresően hadonászva kezeivel a levegőben, egy szót sem tudott szólni, miattal ijedteben rémes szemekkel bámszódott bátyjára. Hirtelen térdre rogyott és az ajtó félfájába kapaszkodva, hebegte: — Olj meg, Diego! Olj csak meg, Diego!

De ne engedj be ide senkit!

(Folytatása következik.)

212.80. Osztrák-magyar államvasut 147.75. Dél vasut 13.75. Eszakmagyari vasut ...

Páris, április 22. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut ...

Frankfurt, április 22. (Zárlat.) 42/90-os papirjárdék ...

Frankfurt, április 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Aranyvalamint január 1. Esti forgalom ...

Hamburg, április 22. (Zárlat.) 42/90-os ezüstjárdék ...

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 22. A szerkesztés iránzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar első orvosi ...

Kivonat a hivatalos lapból. - Április 22. -

Kinevezés. A földmiveltetési miniszter Székely Jenőt, a breznóbányai földmiveltetési vezetésével megbízott gazdasági ...

a kassai ítélőtábla kerületében díjtalan joggyakorokká kinevezte. A kereskedelmi miniszter Mahler Emil miniszteri ...

Megyeiülés. Az igazságügyminiszter Firtinger Hermin és Rosta Elvira igazságügyminisztériumi írópé-kezelőket ebben ...

Pályázat. A brassói fővármivaltalnd vámgyakorokói, a debreczeni törvényszéknél bírói, az egri pénzügyigazgató ...

Napirend.

Napirend. Csütörtök, április 23. - Római-katolikus: Béla v. - Protestans: Béla. - Görög-orosz: (április 10.) Ferenc ...

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) Nyitva délelőtt 9 órától 6 óráig. Belépődíj 20 fillér.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap délután 10-től 12-ig.

A Nemzeti Szalonban, nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. Megintkezéshez egész nap. III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyierdekű vasut a Pálffy-térrel.

A Magyar Kereskedelmi Múzeum igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Vácz-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig.

Időjelzés.

- Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Budapest, április 22.

Hazánkban az idő száraz jellegű ötött és egy tial a hőmérséklet is emelkedésnek indult jölehet az éjjel még helyenkint a fagyoptal alá szállt.

Vizálla.

Table with columns for names (Apr. Apr.), scores (m óta), and various entries like Tissa, M. Szilveszter, etc.

9 szoba BUTOR

szoba vagy darabonként, továbbá 1 zongora, 1 tüzes kályha, 1 tüzes kályha ...

IV., Zöldfa-utca 14., az udvarban.

Hivatalos órák: d. 8-12-ig, d. u. 2-6-ig. Bol Butor és egyéb lakberendezési cikkek száraz fölszánti helyiségekben beraktározásnak a kívánatra 8% kamattal előlegkészen állnak.

MIKSZÁTH KÁLMÁN művei olcsó kiadásban

- a „Magyar Könyvtár”-ban jelentek meg. Szent Péter esernyője 5 füzet, füze kor. 1.50, kötve kor. 2.80. Jó palócok füze 60 fillér, kötve 1 korona 20 fill.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől. Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva. Ezen balsam belsőleg és külsőleg használható ...

27780. szám. Az ungvári állami alreáliskola fölépítése alkalmával teljesítendő munkálatok biztosítása iránt folyó évi 18435. számú rendelettel közzétett árjegyzék iránt ...

Kiváló szerencse

TÖRÖKNÉL!

A nagy magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték április hó 22-én befejezett fő- és záróhuzásánál a

600.000

korona nagy-jutalmat

5.000

korona főnyereménnyel,

összesen 605.000 koronát

NÁLUNK

nyerték szerencsés vevőink.

Miután már oly sok és nagy nyereményt fizettünk ki hiveinknek, **legnagyobb örömünkre** szolgál, hogy ma ismét 4 olyan egyénnek adhatjuk az örömhirt tudtára, akik hű vevőink közé tartoznak.

És mert ezen nagy nyereménnyel a **II. magyar királyi sorsjáték** befejezést nyert, mindenkihez azt a felhívást intézzük:

Játszunk a „Szerencse-Töröknél”!

aki egyuttal a legnagyobb osztálysorsjátéküzlet tulajdonos Magyarországon.

Osztálysorsjáték - osztályunk főirodája:

FŐÜZLET:

I. VI., Teréz-körut 46B.

FIÓKOK:

2. Váci-körut 4.

3. Muzem-körut II.

4. Erzsébet-körut 54.

TÖRÖK A. és TÁRSA

bankháza

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körut 46b.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.
Bonci Alessandro ur vendégfelléptével

A sevillai borbély.

Víg opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzte Rossini.

Almaviva	Bonci	Figaro	Takáts
Bartolo	Hegedüs	Bertha	Válent
Rosina	Szoyer	Piorillo	Mihályi
Basilio	Kornai	Ortizst	Ney B.

Utána:

Művészfurfang.

Tréfás ballet egy felv. (két képbén). Szövegét írta Guerra Miklós. Zenéjét szerzte Skofiz Ferenc.
Kezdele 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Írta Maeterlinck Maurice Fordította Abrányi Emil.

Guido	Mihályi	Borso	Körösmezei
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Gyenes
Prinzivalle	Beregi	Vedio	Hetényi

Kezdele 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.

A berlini „Deutsches Theater” vendégjátéka.

Farsang utója.

Tragédia a katonatisztai életből, 5 felvonásban. Írta Harleben Otto Erich.
Kezdele 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.

Kínai mézesetek.

Nagy operett 3 felvonásban. Írta George Dance. Fordította Fái J. Béla és Farnagó Jenő. Zenéjét szerzte Howard Talbot.

Hang-Csao	Nyarai	Pi-Pi	Küry
Zu-Zu	Hegyi	Mi-Mi	Dóry M.
Csipi-Csop	Ujvári	Florie	Balázs
Hi-Lung	Solymosi	Violet	Sárvári
Sámuel	Kovács	M. Hatterton	Szirmai
Mary	Kápolnai	Mrs. Brown	Láng

Kezdele 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.

A drótosót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Írta Leon Viktor. Fordították Rutkai György és Mérei Adólf. Zenéjét szerzte Lohár Ferenc.

Günther	Boros	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zsuzsika	Szentgyörgyi
Jankó	Rubos	Milos	Ráthonyi

Kezdele 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.

Egyiptom.

Írta Ráth István.
Kezdele 7 1/2 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. április hó 23-án.

Mozgalmas éj.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták Delacour és Hennequin.
Kezdele 7 1/2 óraker.

FOVAROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Ujdonosság!
A szép Galathea
Suppé operette
Doór Jenny, Kattner Ida, Mariót és Wilhelmí felléptével.
A 7 Cake-Walk
Táncosnő, még néhány napig
AGA
a lebegő rejtelmű és a többi aprilli attrakció.
Pénteken, április 24-én
Baumann jutalomjátéka.
A 16. éjkerben reggel 5 óráig Vörös Elek úrnagyzenekars hangversenye.

Károly István főherceg

saybuschi sörfőzdéjének magyarországi képviselőletét elváltván, ajánlom ezen sörfőzde eredeti töltésű

„PORTER” sörét

angol gyártmányúval egyenértékű. Árjegyséket erről, nygmit: kőbányai hordó- és üveges sörökről, mely utóbbiak a rendkívül előszerűnek bizonyult, kik szabadalommal védett

Koronás dugókkal vannak elzárva, — kívánatra azonnal küldök.

Schätz József

sörnagykereskedő
BUDAPEST, VIII., Práter-utca 47.

A „Porter” sör kapható minden előkelő üzlet- és csomag-üzletben, valamint kávéházak, éttermek és szállodákban.

„Eredeti rozsdairtó”

(Antirost)

legtartósabb és a rozsdaképződést tökéletesen meggátító fekete festék, vasnemeűk stb. részére.

„Eredeti tűzpáncél”

(Flammentod)

tűz és minden időjárás ellen védő festék; az ezzel festett fa, kő, fém stb. a tűzrombolásnak ellentáll.
Használati utasítással és ajánlattal szolgálunk:

Kind és Herglotz

VEGYÉSZETI GYÁRA
Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám

Ischias, köszvény, rheuma, csonttörések és ezek utóhajai ellen biztos gyógyulást nyújtanak

Herkules-fürdő

világhírű kén- és só-s-melezfürdő. Felszagos tartózkodás a délmagyarországi Kármok szandus hegyi levegőjében. — Legnagyobb kényelem. Mérsékelt árak. — Igen érdekes fürdőkönyv. — Kétféle vasuti összeköttetés. — Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

Mirtus-Crème

örv. védve, az angol kiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve, szépítő, májfolt, bőrhámás, pörpéses, mitesszer ellen, bőrfinomító, szépítő, a ráncokat elsimítja. Kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. (Hozzá Mirtus-puder 1 korona.) Mirtus-leherítő barna bőr és arc ellen a legbiztosabb szer ára 4 korona.

Apostol gyógyszer-tár,

Budapestben, József-körut 64.

Fontos az érdekelteknek tudni, hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szűszégetik, addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

— KESERŰ-VIZ —
mint kitűnő étvágyt hozó, természetes gyomortisztító és hashajtó, Iza nem ömlyögős sós, hanem könnyen bevehető kellemes keserű. Üvege 60 fillér.
Kapható mindentud, úgy a forrás-utajdonos:
Schmidthauer Lajos
gyógyszerészérséni Komáromban.
Raktárak Budapestben: EDESKUTY L. és LUX M. cégekél.

CSIZ

A kontinensen a legerősebb jód-brom-nyoggyfürdő Gyógyeredmények megjelölés: Megnyitlik május 1-én. 240 le. nyelmosen felszerelt lakozóház. Szanatórium, gyógytár, zongora, olvasó- és billiárdterem, Law-tennis; térszene. Katonatisztoknak és államhivatalnokknak elő- és utóválatkór 50 százalékos kedvezmény. Iraszkodással szolgál az igazgatóság, posta Rimaszék. Vasúton 4 óra alatt Budapestből. Hivatatos orvos dr. Tausz Béla Otthon vezetőnk kurára a Asvány. viz használati utasítással megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és Edeksuty L. foelárúsitónál, Budapest.

BUTOROK

ügy készpénzért, mint részletfizetéssel leggyeszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban Ehrentreu és Fuchs testvéreknel, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 8. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TÓTH KÁLMÁN

** ÖSSZES **

KÖLTEMÉNYEI.

A nagy költő díszes új kiadású Életrajzi bevezetéssel ellátta:
ENDRÖDI SÁNDOR.
Két remek díszkötésű kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomású arcképpel.
Rendkívül alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona.

Megrendelhető
Campel Róbert-féle
(Mediander F. és Fiai)
Cs. és kir. udvari könyvkereskedés
Budapesti, VI., Andrásy-út 24.

Burberry-

Raglan 42.—K., Ulster 36.—K., vadászöltöny 36.—K., női gallér 52.—K., vízmentes, tollkőnyű. Egyedüli elárúsítás Rothberger Jakab és és kir. udv. szállitónál, Budapest, Váci-utca 6.

SORSJEGYEKRE

ÉS ERTEKPAPIROKRA
LEGMGASABB PÉNZ KÖLCSÖN
Tetszés szerinti visszafizetés ócska kamattal mellett
SZALAI és Tsa bankháznál
Budapest, Erzsébet-körut 12. Dohány-u. sarok
Ezrelgostott sorsjegyeket is kiváltunk és azokra nagyobb kölcsönt adunk.

Kitűnő találmány!

Gélszerű és kényelmes
az új találmány, szabadalmazott
FÉRFI-ING,
melynek nyakbékése magától szűkebbre vagy bővebbre szabható. Kizárólag nálunk, a foltalóknál kapható a következő minőségben: Tartós jó kifitonál kemény, sima, vagy rudas mellől Ft 2.25 — 2.75 puha, lazított vagy nyújtott mellől Ft 2.50 — 2.75 Azonkívül merék szerint minden tetsző kivitelben készíthető. Megrendelésnél kérjük a gallér színtel megjelölni. Továbbá: Különlegességként francia és angol úri divatúkat, valamint bel- és külföldi kárpokat. Árjegyzék szívesen szolgálgatunk. Meg nem telő árú kicserélünk vagy kivánnára a pénzt visszadjuk.
A nyári ideényre különösen ajánljuk szintár francia baltisztingeteket darabj 2 fr.50 kr.

Vértés és Sebestyén

cs. és kir. szab. fehérmű-készítők
Budapest, IV., Múzeum-körut 15. sz.

A versenyló.

Fontos szerepét játszik a közéletben, mióta a lövésznek olyan nagy népszerűségnek örvendnek. Van sok versenyló, a melynek a nevével az egész művelt világ vissszhangzik. „Tokio” neve bejárta az egész világot és számlálatlan milliókat nyertek és vesztek rajta. Az ilyen lovaknak aztán a származását jobban tudják, mint a hadvezérekét. Mert a versenylónál a származás igen fontos dolog. Egyszóval a szerencsés kedvezése az egész világon vissszhangot kelt. Ilyeténképp sokat adnak arra is, hogy az osztálysorsjegy. amit vásárolunk, a Hecht-bankháztól származik-e, mert tudják, hogy a szerencsés ott millió fornyereményeket juttatott vevőinek. Vásároljon tehát osztálysorsjegyet a Hecht-bankháznál, Budapest, Ferenciek-tér 6. és Erzsébet-körut 32. sz. Huzás május 22. és 23. Egész sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 korona 50 fillér.

BRONC-CSILLÁRGYÁR

légzsész-, villam- és acetylen-világításra
STERN, MERKEL és TÁRSAI
BETÉTI-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Szereosen-utca 35. szám.

Nagy raktár kész csillároknak, ismert szolid kivitelben, a legolcsóbb gyári árak mellett minden stílusban.

Telefon Union
II—04.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	V. színház	Nepzsház	Magyar színház
Péntek	Tanháuser	Egyéniség	Élet völgye	Kínai mézes-hetek	A drótosót
Szombat	Rigoletto	Egyéniség	Éljen az élet!	Kínai mézes-hetek	A drótosót
d. n. Vasárnap este	Észak csillaga	Egyéniség	Mici hercegnő	A falu rossza	A szobaleány
	Észak csillaga	Egyéniség	Szegény Henrik	Kínai mézes-hetek	A drótosót

Óh jaj!

TAVIRAT.
Kérek kitűnő mellpasztillából három nagy dobozzal, Karlsbad, Weisser Löwe.
Festetich Schaffgott grófnő,
Köhögés, rekedtség ellen gyors és biztos eredménytel használhatja mindenki
EGGER mellpasztilláit
Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési iaktár:
„NÁDOR”-gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Megfajt ez az átkozott köhögés.
Egger mellpasztilla csakhamar megszabadított

